

TORSDAG 24 NOVEMBER, NR 47/2016



Ny förpackning

Sidan 8

Årets präst kämpar för de gamla

Sidan 10

Sara Razai vägrar ta på sig skammen

Sidan 2

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL ESBO, MATTEUS OCH BORGÅ. INSTICK TILL VASA, NÄRPES, KRISTINESTAD, ESBO, GRANKULLA, VANDA OCH HELSINGFORS FÖRSAMLINGAR.

Debatten om eutanasi gäller liv och död

Det finns inga kristna motiveringar för aktiv dödshjälp, anser Peter Östman.

Om livet är en gåva av Gud, tar han den då tillbaka om vi ger den, undrar Hilikka Olkinuora. **SIDAN 4**



Det finns ett ljus

Sidan 12

På söndag sjunger vi Hosianna

Sidan 15-17



Pjäs om Chydenius brännande aktuell

Sidan 13

Strunta i specialmjölet och baka som mommo

Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Kyrka så som den var i början

KP HELSINGFORSFÖRSAMLINGARNA öppnar i november-december turvis sina dörrar och erbjuder natthärbärge för dem som annars är hänvisade till att övernatta så gott det går i portgångar, ödehus, spårvagor och på stationsgolv.

Först ut är den finska församlingen på Drumsö, vars kyrkoherde Juha Rintamäki har stigit fram allt mer som en person som lyckas förena huvudstadsförsamlingarna kring ett nytänkande som är radikalt befriat från byråkratiska tvångströjor. Dessutom har agerandet också attityd. "Det att vi (församlingar) tillsammans öppnar dörrarna tvingar kanske andra aktörer att se över sitt handlande", säger Rintamäki till MTV3:s nyheter. Han var också den som låg bakom det snabbt organiserade nätverket av församlingar som öppnade sina utrymmen för asylsökande hösten 2015, när tillströmningen var så stor att inkvarteringarna inte längre räckte till.

FRÅN och med den här veckan går församlingarna alltså ett steg längre och ger dem som behöver tak över huvudet under den kallaste perioden. En uppskattning är att många papperslösa kommer att söka sig till de församlingar som har veckojour. Också de svenska församlingarna deltar, med början i Petrus församling som får fira en unik och annorlunda självständighetsnatt det här året. Samarbetet har också engagerat nya frivilliga. Det är en nödvändighet för att få det hela att gå runt. Samtidigt har det aktiverat en ny skara församlingsmedlemmar. Kyrkan stiger fram som en gemenskap där det handlar mindre om prat och mera om händer. Det är en signal som är efterlängtat och som – tyvärr lite överraskande – tas emot med glad förvåning.

LITE SYND, att kyrkan inte har lyckats berätta för allmänheten att det här är sådant som sitter precis i dess uppdrag. Att det där med att vandra med dem som ingenting ägde, och att mäta dem som ingenting fått äta fanns med som ett starkt element redan i verksamhetsberättelserna från år cirka 30 e.Kr.

På senaste tid tycks samma budskap också ha väckt förvåning i den statliga förvaltningen. I början av veckan hölls biskoparnas och inrikesministeriets överläggning om kyrkoasyl. Denna är ingen juridisk konstruktion – men genom tiderna har också den världsliga makten skalat av sig maktmedlen i kyrkans portgång och böjt sig för att kyrkans drivkraft att ge behövande skydd och fristad har rötter som sträcker sig långt djupare än det som kan lagstiftas om. Vapen och hästar har därför hejdat sig utanför, om än motvilligt.

DET FINNS därför inget annat svar på kanslichefens tidigare råd till kyrkan att inte hjälpa papperslösa och avvisade asylsökande, än det som mycket riktigt gavs vid mötet i måndags: Att kyrkan vill handla i öppenhet mot myndigheterna. Men att den utifrån sin ståndpunkt alltid måste vara beredd att ge dem som är i nöd den akuta hjälp de behöver, har de paper eller ej.

"Det är en signal som är efterlängtat och som tas emot med glad förvåning."

PROFILEN: SARA RAZAI

"Jag tänkte att nu får de stryk. I stället kom de hem och sa att de haft jättekul."

Hjärtat kan du inte styra

Sara Razai har bestämt sig för att inte vara rädd och för att släppa kontrollbehovet. I hennes hem samsas muslimsk bordsbön med kristen söndagsskola. Och i familjen pratar de svenska, finska, dari och engelska.

TEXT: ULRIKA HANSSON

– Vi har båda blivit mer religiösa under de tio år vi varit tillsammans, säger Sara Razai.

Hon är gift med Aziz Razai som är muslim och ursprungligen kommer från Afghanistan. Paret har fyra barn från åldern nio år till minstingen på sju månader. De träffades i Åbo där hon studerade litteraturvetenskap och engelska. Aziz Razai och en del av hans familj kom till Finland 2002.

– Jag kände en djup själslig kontakt med honom för att vi båda tror på någonting. Man kan inte styra över sådant som har med människors hjärta att göra. Det är klart att det är en stor sak vem man väljer att leva med. Men livet slutar inte där. Gud är mycket större än den du gifter dig med, säger Sara Razai.

Hon konstaterar att det förstas skulle vara roligt att kunna be tillsammans med samma "flow", som hon uttrycker det, men samtidigt har de gjort sitt val och gör varandra lyckliga på så många sätt.

Ända sedan barn har hon varit intresserad av andra länder och språk. Och en viktig del av hennes identitetsbygge är en öppenhet för andra kulturer och värderingar.

– Jag har bestämt mig för att inte vara rädd. Om jag börjar vara rädd så underkänner jag samtidigt min egen tro. Jag försökte en gång söka upp uttrycket "Fear not" i Bibeln. Jag hade hört att det står 365 gånger att man inte ska vara rädd, och det hade ju varit fint om det funnits en uppmaning för årets alla da-

gar. Men det visade sig vara en urban legend, säger hon och skrattar.

Vi mår bra

Att de båda blivit mer religiösa under sina tio år tillsammans har olika orsaker. Sara Razai var församlingsaktiv när hon växte upp i Kristinestad. Men det var först när hon under studietiden gjorde sin språkpraktik i Ghana som hon började leta sig fram till en egen kristen identitet. Hon gick ofta i kyrkan där.

– Men så här ska det ju vara, tänkte jag, folk som ler mot en, kommer fram och säger: Hej, vem är du?

Aziz Razai å sin sida sökte en slags återuppriktelse i religionen, som ett led i att hitta sin identitet i ett nytt land.

– För att få sin värdighet och självkänsla tillbaka behövde han religionen. Jag märkte att han mätte bra av det.

Att de har olika religioner gör inte att det uppstår problem. De hittar alltid lösningar.

– Barnen ber muslimsk bordsbön och går i kristen söndagsskola med mig. Men teologiska diskussioner har jag och Aziz valt bort.

Praktiska saker kan ibland kännas omständliga.

– Men är man gift med varandra så tjänar man också varandra. När Aziz började fasta märkte jag att jag skulle ha behövt en checklista för Ramadan. Jag visste till exempel inte att mattiderna ruckas med några minuter för varje dag beroende på solens upp- och nergång.



Hon har insett att det finns mycket som inte går att kontrollera, inte minst språk-användning. Hemma hos dem samsas fyra språk. Hon och Aziz pratar finska med varandra. Hon pratar svenska med barnen och han pratar i huvudsak engelska och lite dari med dem.

– Vi mår bra, alla förstår varandra. Men när våra mörka, brunögda barn gått till lekparken och pratat finska med en brytning som närmast låter rikssvensk har jag tänkt: "Ja, ja nu får de väl stryk då." I stället har de kommit hem och sagt att de haft jättekul och lekt med barn som sagt att de kan lära dem finska.

Hur ska vi gå framåt?

Sara Razai har upprepade gånger stött på rasism när hon rört sig ute på stan med

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho

tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Parabild: Christa Mickelsson

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**.

Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275



sina barn. Människor har kommit fram till dem, uppträtt hotfullt och sagt att de inte hör hemma här.

– Oftast är det människor som man ser att inte mår bra i övrigt heller. Jag flyttar alltid över känslan som uppstår på den andra personen. Jag vägrar gå hem med skammen.

Hon är lite oroad över dagens samhälle där högerpopulism och rasism är så synliga fenomen.

– Men egentligen var jag mer oroad tidigare, när vi på ytan ansåg att vi är så toleranta och framhöll att Finland tar emot så och så många flyktingar. Den allmänna diskursen då gav ingen genklang om man försökte säga ”så här illa ser det ut”. Vad man får säga om folk har hela tiden skruvats upp, men det som är hoppfullt

DET ÄR i Nordsjö Sara Razai känner sig hemma just nu. Hon har alltid hellre bott i stadsdelar där hon vet att många kulturer möts. FOTO: PRESSBILD/NIKLAS SANDSTRÖM

är att motreaktionerna också har blivit starkare.

Hon säger att när hon tidigare gick emellan och försvarade någon mot rasistiska påhopp så kunde hon känna sig rätt ensam, numera är hon kanske den femte eller sjätte på plats.

– När jag bodde i Ghana fick jag för första gången uppleva hur det är att vara avvikande. Trots att jag var så annorlunda och trots att jag inte hade gjort någonting för dem så var jag ändå välkommen. Det är det här vi har enorma problem med i Finland att visa andra. Det får mig att tänka: Hur ska det här landet gå framåt?

Blev mer aktiv än planerat
ISörnäs har hon hittat sin församling. Ho-

sanna Chapel är en internationell kristen församling med medlemmar från många olika håll i världen.

– Jag var inte ute efter att vara så aktiv där som jag är i dag. Jag hade mest tänkt att jag slinker in en halvtimme efter att gudstjänsten börjat. Men eftersom jag i den här engelskspråkiga församlingen pratar en jämförelsevis bra finska så sköter jag en hel del administrativa uppgifter.

Församlingsengagemanget tycks hon ha tagit till sig med samma påtagliga öppenhet som hon har för olika kulturer.

– Världen är stor och det är inte skrämmande. Vi behöver inte göra den mindre, inte ens för våra barn.

Vad vill du ge dina barn?

– Jag tror det viktigaste vi kan ge våra barn är nåd och förlåtelse.

SARA RAZAI

BOKAKTUELL MED SIN ANDRA ROMAN: DJÄVULEN ÄR EN LÖGNARE.

FAMILJ: MAKEN AZIZ OCH FYRA BARN. BOR I NORDSJÖ.

JOBBAR SOM LÄRARE I SVENSKA SOM ANDRA SPRÅK INOM SVENSKA GRUNDSKOLAN I HELSINGFORS.

MOTTO: – HELA PSALMEN ”BLOTT EN DAG” ÄR MITT MOTTO.

Helsingforskyrkor öppna alla nätter

HEMLÖSA. Helsingfors församlingar öppnar under vintern sina kyrkor turvis för att erbjuda natthärbärge för behövande – en vecka i taget. Modellen kommer från London där ett liknande system är i bruk. Bland annat Petrus församling i norra Helsingfors deltar. Församlingens vecka infaller den 5–12 december. Härbärgat är öppet mellan klockan 21–

08, det finns plats för cirka 20 behövande.

Under hela veckan behövs det hjälp med att ställa i ordning madrasser, plocka fram frukost och kvällsté och prata med besökarna.

Man kan anmäla sitt intresse att hjälpa på församlingens kansli eller via webbtjänsten www.frivillig-arbete.fi.

Finska församlingen får ny herde

STOCKHOLM. Martti Paananen har valts till ny kyrkoherde för den finska församlingen i Stockholm. Han tillträder den 1 december.

Paananen prästvigdes 2006 i Helsingfors. Innan dess har han arbetat som journalist vid bland annat tidningarna Kotimaa, Kauneus ja Terveys och Apu. Han har också arbetat i finska församlingen i Australien.



Missionen slipper betala sekreterare

FINANSIERING. Kyrkans centralfond övertar kostnaderna för stiftssekreterarna för mission och internationell diakoni. Det beslöt kyrkomötet senaste vecka. Systemet träder ikraft 2018.

Sedan 2014 pågår ett försök där varje stift anställt en sekreterare eller sakkunnig för mission och internationellt arbete. Kyr-

kans sju missionsorganisationer och Kyrkans utlandshjälp har hittills betalat lönerna gemensamt. Finska Missionssällskapet, FMS, har stått för 44 procent av lönekostnaderna.

– Lönebetalningssystemet är ohållbart och vi hoppas på en förändring, sa **Satu Kantola**, chef för FMS inrikesavdelning tidigare till KP. Det är en rättvisefråga.

Måste våga tala om smärtan

EUTANASI. Bibeln ger oss inget direkt svar på frågan om aktiv dödshjälp. Det tunga ansvaret ligger på oss. Det säger Hilikka Olkinuora, som välkomnar diskussionen också inom kyrkan.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Hikka Olkinuora är präst med lång erfarenhet av hur värden ser ut i livets slutskede. Hon tycker ändå att varken läkare eller präster som yrkeskår kan profilera sig för eller emot eutanasi.

– Hälften av läkarna är för eutanasi, men bara trettio procent av dem är villiga att utföra det. Prästernas uppgift påminner om läkarnas: att försvara livet.

Personligen anser hon ändå att eutanasi är en fråga som måste diskuteras.

– Varifrån kommer smärtan, från Gud eller från djävulen? Det är en viktig diskussion. Vi kristna och kyrkan måste diskutera liv, död och samvete. Det är ju inte så länge sedan självmord ansågs vara synd. Det är fel att se palliativ vård och eutanasi som motsatser eller alternativ. Smärtlindringen måste utvecklas, men det behöver inte utesluta eutanasi.

När Olkinuora ställer frågan ”vems är livet?” hänvisar hon till att en tiondel av smärtorna inte kan lindras.

– Om livet är en gåva av Gud så tar han det då tillbaka om jag ger det åt honom? Det är svårt att integreras med en älskande Gud då man ser människor dö i smärta. Att Gud är med oss i lidandet blir då ofta bara tomt prat.

Litar på etiken

Hilikka Olkinuora skissar upp ett scenario där en dödssjuk människa får fatta sitt eget beslut utan tvång eller utpressning från omgivningen.

– Vi kan ha det som i Holland och Belgien, där det ryktas om att situationen har slunkit dem ur händerna. Det måste vara seriösa initiativ och en seriös läkarkår.

Eutanasi fallen i Belgien har ökat åtfaldigt mellan år 2003 och 2013. De

RIKSDAGEN KOMMER sannolikt att behandla ett medborgarinitiativ om eutanasi, det vill säga aktiv dödshjälp, nästa år. FOTO: KP-ARKIV

Till livet hör bättre och sämre dagar. En del människor föds friska och andra med handikapp.

Peter Östman



flesta har gällt cancersjuka personer under 80 år. Men för den största ökningen står över 80-åringar utan cancer, personer som inte förväntades dö inom en nära framtid.

I Holland har även unga människor ansökt om eutanasi för depression, och några har till och med beviljats dödshjälp. Allt oftare vill äkta par ha eutanasi då den ena är dödssjuk och den andra inte vill fortsätta leva ensam. År 2008 meddelade ett försäkringsbolag i Oregon i USA att de upphör att betala ersättningar till två cancersjuka kunder. I stället erbjöd sig bolaget att betala eutanasi.

Olkinuora litar trots det på att eutanasi inte kommer att missbrukas ifall medborgarinitiativet godkänns av riksdagen

– Jag litar på etiken. Men vi måste arbeta för att människan ska vara värdfull i sig själv och för att livet inte värderas i ekonomiska eller produk-



PETER ÖSTMAN, Hilikka Olkinuora och Hans-Christer Lagnäs. FOTO: ARKIV/PRIVAT



tiva termer. Redan nu fattas vårdbeslut på sådana grunder. Att påstå något annat är hyckleri.

Hon har jordfäst flera cancersjuka som på egen hand avslutat sitt liv.

– En del får en smärtfri död och an-

dra tar döden i egna händer. Jag har stött på fall där människor misslyckats horribelt. Är det möjligt att få medicinsk assistans att dö eller måste man göra själv göra amatörmässiga försök för att slippa smärtorna?

INRIKESMINISTERNS ÖVERLÄGGNING

Handlar om trygghet

Biskoparnas överläggning med inrikesminister **Paula Risikko** utmynnade i en gemensam presskonferens med ministern och ärkebiskop **Kari Mäkinen**.

– Vi ville ha kyrkans värdefulla bidrag till det stra-

tegiska arbetet med den interna säkerheten, sa Risikko.

Den andra punkten gällde frågan om kyrkoasyl. Ministern ser inget motstridigt mellan staten och den nuvarande praxisen i kyrkan, men betonade att statmakten önskar kyrkans stöd för att inte anta-



let papperslösa ska öka.

Någon tillrättavisning var det enligt parterna inte fråga om från någondera hållet, trots att biskoparna uttryckt sin oro för att människovärdet åsidosätts, bland annat i frågan om familjeåterförening.

Den saken hann man inte gå in på under mötet.

– Kyrkan är en viktig part för att bygga trygghet. Vi behöver fortsätta den här dialogen, ansåg Risikko.

Ärkebiskop Mäkinen konstaterade att kyrka och stat har olika ansatser.

– Kyrkan hjälper alltid människan i den situation hon befinner sig, och det är klart att vad än staten be-

slutar så kommer det att finnas en stor skara papperslösa. Där måste vi göra vad vi kan för att bevara människans värde. En viktig sak för oss är också att tydligt signalera att de församlingar som gör sådant arbete har kyrkans fulla stöd, sa Kari Mäkinen.

■ MAY WIKSTRÖM



”Det är fel att tala för eutanasi och sedan lägga ansvaret för utförandet på läkarna.”

Hans-Christer Lagnäs

ringarna lätt ångest inför döden. Folk orkar inte leva.

Dem samvetsfrihet som föreslås bli erbjuden åt vårdpersonalen ger Östman inte mycket för.

– Hur länge kommer den att hålla? undrar han. Friheten att inte behöva delta i abortingrepp existerar i praktiken inte.

I den kristdemokratiska riksdagsgruppen finns två läkare. Gruppen är enigt emot eutanasi. Peter Östman har också personlig erfarenhet av att ställas inför en svår valsituation som gällde en nära anhörig.

– Risken är att man i valsituationer gör felbedömningar.

Östman tippar att medborgarinitiativet kommer få de 50 000 namn som krävs och att det tas upp i riksdagen under våren.

– Om riksdagsmännen håller fast vid de åsikter de representerade i valmaskinerna inför valet kommer initiativet att gå igenom. Men vi får hoppas att det förs en ordentlig debatt som öppnar ögonen för många.

Fjärmats från döden

Hans-Christer Lagnäs, pensionerad sjukhuspräst, tror att eutanasi diskussionen kan vara en följd av att människor fjärmats från döden och inte är beredda att sätta sig in i den.

– Jag tror att de flesta förespråkarna inte upplevt hur det är att sitta hos en döende människa.

Lagnäs ser också en fara för att ekonomiska aspekter vägs in i besluten.

– Då är man inne på farliga vägar. Risken är att det blir så.

Under sina 25 år som sjukhuspräst har han inte hört om någon som upplevt påtryckning i ett vårdbeslut.

– Även om det inte är etiskt att förlänga lidandet finns det idag många nivåer av smärtlindring. Den hör till basvården. Även om all smärta inte kan utplånas så blir den i alla fall uthärdlig.

Han undrar också vem som ska assistera vid eutanasi.

– Det är fel att tala för eutanasi och sedan lägga ansvaret för utförandet på andra, alltså läkarna.

Galluparna missvisande

Riksdagsman Peter Östman (KD) ser inte att det är möjligt att försvara eutanasi ur kristen synvinkel.

– Till livet hör bättre och sämre dagar. En del människor föds friska och andra med handikapp. En del människor blir sjuka under livets gång. Människorna har ett unikt värde som ska bevaras.

Han tror inte på att galluparna ger rätt svar när resultatet visar att majoriteten av finländarna är för eutanasi.

– Får man plötsligt frågan om sin inställning till eutanasi ligger det nära till hands att man utan att tänka efter vad det egentligen innebär svarar jakan-de på frågan.

Han anser att man i debatten kan blanda ihop aktiv och passiv eutanasi.

– Uttrycket passiv eutanasi borde egentligen inte användas. Man borde tala om palliativ vård. När man avstår från behandling då läkarna konstaterat att det inte finns något medicinskt

hopp ska patienten få fortsatt god vård och tillgång till all smärtstillande medicin. Men minst lika viktigt är tillgången till medmänsklig närhet. Vården borde ha tillräckliga resurser för det ifall inga anhöriga finns.

Östman undrar vad som menas då man talar om att ingen vill ligga livlös på konstgjord väg.

– Vad är konstgjord väg? Det är inte meningen vi ska hålla liv i någon på konstgjord väg när livet mänskligt och medicinskt sett är slut. Men eutanasi, alltså aktiv dödshjälp, är en helt annan sak.

– Den medicinska vetenskapen och de palliativa vården går framåt hela tiden. Ingen behöver vara rädd att lida med smärta den sista tiden i livet.

Han förespråkar att man i stället borde utveckla äldreomsorgen, både hemservicen och institutionerna.

– Behovet av vård ökar hela tiden medan resurserna minskar. Då får äld-

Bokhandel för en dag!



Julklappshandla hos Fontana Media!

Måndagen den 12 december kl. 12–18 dukar Fontana Media upp en bokhandel för en dag på Sandvikskajen 13, vån. 1 i Helsingfors. Barnböcker, andakter, biografier och mycket mer! *Glögg och julstämning. Välkommen!*

Fontana Media

FÖRDELAKTIG LEVERANTÖR AV KÖKSMASKINER

- Vi är trygga och pålitliga
- Vi installerar det vi levererar
- Vi sköter även elarbeten i Ditt hus



Välkommen!

JEPPO KRAFT ANDELSLAG

info@jepkokraft.fi
Tfn 788 8700,
fax 788 8749

ROOTS kylgele

storfavorit!

- ▶ Snabbverkande vattenbaserad kylgele innehållande eteriska oljor
- ▶ Innehåller även 10 olika aktiva antioxidanter som lindrar infektioner och smärta i musklerna
- ▶ Hjälper vid muskelkramp och överbelastning

Import och försäljning:
Tabita products Ab, Vasa
Tel: 06-3209 110

www.engedi.fi | tabita@engedi.fi | *Frakt gratis 3,95 €*

Grattis till Årets inspiratör!

Amanda Audas-Kass blev framröstad som Årets inspiratör för andra året i följd på finlands-svenska bloggalan. Mer av Amandas kloka och roliga texter hittar du förstas i boken *Till alla goda människor och vanliga dödliga*.



Fontana Media, hft. 22,90

Fontana Media
www.fontanamedia.fi
tfn (09) 612 615 30
info@fontanamedia.fi

Var olyckan framme?

Patientjuristerna hjälper dig vid hanterandet av personskador till följd av:

patientskada, läkemedelskada, olycksfall, trafikolycka, m.m.

Telefonrådgivning på svenska:
vardagar kl 9-17 på numret 0400 464899

www.potilaslakimiehet.fi

Finlands Patientjurister

MARIEHAMN JULKYRKA

Julkyrka för dagisbarn fick grönt ljus

Frågan om dagisbarnens julkyrka har väckt debatt i Mariehamn. Det var stadens barnomsorgschef och föreståndargruppen som kom med ett förslag

om att slopa julgudstjäns-ten i kyrkan för stadens dagisbarn. Motiveringen var att "barnomsorgen strävar efter att vara inkluderande". Men förra veckan röstade socialnämnden om saken och rev upp tjänstemännens förslag.

Efter omröstning blev

FOTO: TINCA BJÖRKE



förslaget att föreståndare och personal på daghemmen – liksom tidigare – själva får avgöra om de går i julkyrka eller inte.

– Det finns tolv daghem i Mariehamn, och alla har fått inbjudan till julkyrkan, berättar Jan-Erik Karlström, kyrkoherde i Mariehamns församling.

Genast då socialnämnden fattat sitt beslut skickade han iväg inbjudningar till daghemmen.

– Det är ju föreståndarnas sak att avgöra hur det blir, men vi tror och hoppas att dagisbarnen kommer till julkyrkan, säger Karlström.

SOFIA TORVALDS



DEN RADIKALE PAULUS
Kyrkans konservativa ikon som progressiv visionär
Av Marcus J. Borg och John Dominic Crossan

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale
Granvägen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

Adventskaffe

i de kristna bokhandlarna
fredag 25.11. Välkomna!



HANDGJORDA TRO, HOPP & KÄRLEK



Bordsmodell,
väggmodell och traditionell
fönstermodell.
Komplett med belysning

Beställ från Bjarne Backlund
mobil: 0400-260 038, e-post: bjarne.backlund@multi.fi

Berätta nyheterna för alla!

Familjeannonserna i Kyrkpressen når hela Svenskfinland.

Titta in på
www.kyrkpressen.fi

Du kan också lämna in den per post eller e-post.

Pris 1€/spaltmm

Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn 040 831 6614
annons@kyrkpressen.fi

KP.



Hoppets stjärna

Köp dina julgåvor från Hoppets stjärna!

Resor på kommande under vintern och våren

Sportresor

- *NHL - Toronto Maple Leafs med Leo Komarov 20-25.2
- *Skid-VM i Lahtis 1-3.3
- *Fotboll i Liverpool -Liverpool vs Arsenal 3-6.3

Resor ut i Europa

- *Almuñécar, Spanien 3-24.3
- *Mickes matresa -Alsace-Bourgogne-Rivieran och lite Italien 31.3-7.4
- *Franska rivieran 8-13.4
- *Holland (med buss t/r) 19-26.4
- *Stadssemester i Edinburgh 20-23.4
- *Gardasjön 22-28.4
- *Donaukryssning genom 4 länder 22-28.4
- *Alsace och Champagne (med buss t/r) 29.4-8.4
- *Stadssemester i Wien 4-7.5
- *Härliga Österrike med Wien o. Tyrolen 8-15.5
- *Norra England och lite Skottland 9-15.5
- *Hvar, Kroatien 16-23.5

Baltikum och Ryssland

- *Må bra - på Spa, Tervis 12-19.3 & 19-26.3
- *Påskan i Riga 14-17.4
- *Våren i St. Petersburg 24-28.5

Blomster och trädgård

- *Nordiska trädgårdar, Stockholm 7-9.4
- *Nolia Trädgårdsmässa 22-23.4
- *Trädgårdsresa - vårshopping i Tallinn/Jämeda 25-28.5
- *Blomsterresa till Türi, Estland 19-21.5

Jorden runt november 2017

- exakt datum och pris bekräftas efter årsskiftet!

Rutt: Helsingfors-Los Angeles - Honolulu - Fiji - Auckland - Sydney - Hongkong - Helsingfors

Allt det här och mycket, mycket mer hittar du i vår pinfärska broschyr!

Broschyren postas ut till alla kunder i vårt kundregister - ta kontakt om den inte dyker upp i din postlåda, så skickar vi den till dig.

Nya broschyren ute nu!



Ingves & Svanbäck

Närpes 020 7434 530
Korsholm 020 7434 520
Jakobstad 020 7815 360

www.ingsva.fi

Svenska Folkbibeln 2015

Folkbibeln 2015 - en helbibel med NT 2014 och en rejält reviderad version av Gamla Testamentet, utökat med historiska noter som kastar ljus över bibeltexten och ger ökad förståelse för Bibelns värld. Folkbibeln 2015 bevarar det bästa från svensk bibelöversättningstradition och tar bibelordet ett steg närmare en modern språkdräkt. På så sätt blir igenkänningsfaktorn hög samtidigt som texten får bättre flyt och blir lättare att förstå.

Svenska Folkbibeln 2015

Storformat 155x232 mm, textstorlek 10,5 punkter

- Art.nr 1400 Äkta skinn svart
- Art.nr 1401 Konstskinn svart
- Art.nr 1402 Konstskinn röd
- Art.nr 1403 Hård pärm röd

Mellanformat 133x200 mm, textstorlek 9 punkter

- Art.nr 1404 Konstskinn svart
- Art.nr 1405 Konstskinn röd
- Art.nr 1407 Konstskinn vit, Vigselbibeln
- Art.nr 1408 Hård pärm vit, Vigselbibeln
- Art.nr 1409 Hård pärm röd
- Art.nr 1410 Hårdpärm, Konfirmandbibel
- Art.nr 1416 Pocketbibel

Slimline 140x211 mm, textstorlek 8,5 punkter

- Art.nr 1411 Konstskinn svart
- Art.nr 1412 Konstskinn röd
- Art.nr 1413 Konstskinn blå
- Art.nr 1414 Konstskinn svart, dragkedja
- Art.nr 1415 Konstläder rosa
- Art.nr 1417 Pocket



Slimline, pocket

Slimline 140x211 mm
Art.nr 1417



Äkta skinn, svart, guldsnitt

Storformat 155x232 mm
Art.nr 1400



Vigselbibel

Mellanformat 133x200 mm
Hård pärm, vit Art.nr 1408



Konfirmandbibel

Mellanformat 133x200 mm
Hård pärm Art.nr 1410



Slimline med blyxtlås

Slimline 140x211 mm
Konstskinn svart Art.nr 1414

Svenska Folkbibeln 2015 går att köpa i följande bokhandlar. Det är inte säkert att alla format i annonsen finns i lager. Hela sortimentet finns dock tillgängligt på www.xpmedia.org.

Fontana Media

Fontana Media (09) 612 615 30
Sandvikskajen 13 info@fontanamedia.fi
00180 Helsingfors www.fontanamedia.fi



SLEF-Media
Korsholmsplanaden 2
65100 Vasa
(06) 357 6500
slef-media@slef.fi
www.slef.fi/slef-media

Allkristen bokhandel

Rådhusgatan 5 Packhusgatan 9
68600 Jakobstad 67100 Karleby
020 785 6696 020 785 6691

www.allkristet.fi

Samtliga utgåvor av Svenska Folkbibeln 2015 innehåller:

- Gamla och Nya testamentet
- Fotnoter och parallellhänvisningar
- Uppslagsdel
- Åtta kartor i färg



www.xpmedia.org
08 - 741 26 01

Baka sirapsbröd som mommo

ÄTA TILLSAMMANS.

Ibland kan ett gammalt, välbeprövat recept sitta som en smäck, som motvikt till alla nymodigheter i baka- och bakningsvärlden.

TEXT: **BIANCA HOLMBERG**
FOTO: **ERIKA LINDSTRÖM**

Ibland tröttnar jag på alla moderna, avancerade och trendiga cheesecakes, cake pops och chocolate chip cookies och drabbas av en enorm lust att återvända till rötterna. Då bakar jag kanelbullar, smul-pajer eller schackrutor. Eller också gräver jag djupt i min receptbok och hittar "Mommos sirapsbröd".

Mamma och jag har olika minnen av hur det egentligen var med sirapsbröden – var det famo eller mommo som bakade dem? Nu har jag kommit till att det var bådadera, men jag är tåmligen säker på att receptet jag har härstammar från mommo. Förlåt mig, famo, om det i själva verket är ditt recept! Dina sirapsbröd är också verkligen goda!

När min mommo bakar något gör hon det med den skicklighet som bara snart nittio år av övning kan ge och resultatet blir därefter. Till hennes specialiteter hör bullar, torrkakor och småkakor av olika slag. Glöm kex som är så torra att de smular sönder i munnen och inte smakar något annat än sött mjöl. Mommos sirapsbröd är just så knäckiga som sirapsbröd ska vara och sirapen ger dem en kolaaktig smak. Lägg till ordentligt med vaniljsocker i smeten och du har lillajulsfikat fixat. Dessutom är de idealiska för den stressade eller ovana bagaren, för de är både lätta och snabba att baka. Jag vill inte ha dem riktigt så söta som de är i originalreceptet, så jag har tagit bort en del av sockret och ökat sirapsmängden en aning i stället.



MOMMOS SIRAPSRÖD är just så knäckiga som sirapsbröd ska vara.

MOMMOS SIRAPSRÖD

CA 40 STYCKEN

- 200 g smör
- 1 dl socker
- 3–4 msk sirap
- 1 äggula
- 5 dl vetemjöl
- 1 msk vaniljsocker
- 2 tsk matsoda

• Rör mjukt smör, socker och sirap vitt och pösigt.

• Blanda alla torra ingredienser. Rör ner dem och äggulan i smörblandningen.

• Baka ut till fyra längder med ordentligt med rum emellan och platta till dem med handen.

• Grädda mitt i ugnen i 175 grader i ca 15 minuter. Skär

upp längderna i snittar genast när du tagit ut dem ur ugnen.



PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Maria, visste du?

Jag och åttaåringen fattade ett radikalt beslut och började med julmusik för ett



par veckor sedan, på tumis i bilen. – Inte före advent! sa pappa strängt när han hörde vad som hänt.

Åttaåringen gick genast över på pappas sida. – Inte före advent! sa han strängt när jag plockade fram cd-skivan i bilen.

Sedan blev det min tur att välja radiokanal. Jag valde julmusik. De gnällde. Jag insisterade. Vid *Mary did you know* sa jag: Den här

är fin, och min röst darrade när jag översatte innehållet för åttaåringen.

"Maria, visste du att din lilla bebis kommer att ge en blind man hans syn? Maria, visste du att din lilla bebis kommer att lugna stormen med sin hand? När du kysser ditt lilla barn, kysser du

Guds ansikte."

– Mamma, gråter du nu igen? frågade åttaåringen uttråkat. (Jag har förstört många kvällssagor genom att falla i tårar när det blir sorgligt.)

Jag kan inte släppa sången *Mary did you know*. Maria håller något så sprött

och litet i sina armar. En bebis doftar på ett alldeles speciellt sätt. Hon böjer sig fram och kysser sitt barn, sin bebis. Samtidigt är han Gud. Jag lyssnar på sången och under ett svindlande ögonblick förstår jag, känner det i min egen kropp: Samtidigt barn och Gud.

Maria, visste du att din lilla bebis en dag ska komma att rida in i Jerusalem medan folket ropar "halleluja!"? Visste du att de senare ska komma att ropa "korsfäst!"?

Det är advent. Mamma lyssnar på julmusik och gråter.

VÅGA FRÅGA

Hur ska jag räcka till?



• **JAN-ERIK "NANNE" NYBERG** är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Jag känner att jag borde göra mera, både frivilligarbete och helt enkelt orka ställa upp för mina medmänniskor. Samtidigt har jag ett heltidsjobb att sköta och orkar inte göra mycket efter arbetsdagens slut. Hjälp mig reda ut min tankar!

DEN HÄR DIFFUSA känslan av maktlöshet och medansvar tror jag många kan känna igen. Det kanske kan karakteriseras som ett slags "empatiutmattningssyndrom". Vi översköls med så mycket information som pockar på, kräver en reaktion, en insats, ett ställningstagande, att vi till slut inte orkar göra något överhuvudtaget. Hur tar man tag i det här?

DU SKRIVER ATT du har ett heltidsjobb som tar mycket av dina krafter. Har du några fritidsintressen, saker som inspirerar, tillfällen där du laddar dina batterier? Ingen av oss orkar ge hela tiden, vi måste också ta emot. Det är som att andas. Du måste andas in och andas ut. Du har ansvar för den här andningen, precis som du har ett moraliskt ansvar för att sköta ditt jobb. Jag tänker mig att din ständiga ångest för världsläget kan komma av att du missköter dig själv och slår dövörat till för dina egna behov. Du är helt enkelt för trött. Om du mår bättre orkar du också göra något litet för någon.

När vi sedan väljer att göra något måste vi också välja bort andra saker. En del av svaret på din fråga handlar alltså om att acceptera sin egen begränsning. Att säga nej till känslan av att man borde vara med överallt, en känsla som är uttryck för ett slags frälsarsyndrom. När du hittar lusten och energin, fokusera då på något begränsat. Bestäm vad som är viktigt för dig och lämna resten åt någon annan. Sätt också ett mått på vad som är din insats, försök inte göra för mycket även om du känner dig inspirerad. Risken är att du bränner ut dig. För det är inte bara tunga och krävande saker som bränner ut oss. Roliga och inspirerande saker gör att vi använder väldigt mycket energi utan att märka det. Först när vi stannar upp märker vi hur trötta vi är. Det här är en erfarenhet som många gör när de engagerar sig i frivilligarbete.

"När du hittar lusten och energin, fokusera då på något begränsat."

PAUSEN OCH EFTERTANKEN har också en annan funktion. Det är när vi tar ett steg tillbaka som vi ser helheten, meningen och sammanhanget. Det hjälper oss att orientera oss framåt, styra och välja riktning. Ibland innebär det kanske att vi lämnar något, avslutar ett engagemang. Världen kan du inte göra om ... men du kan göra en annan människa väl, skrev Stig Dagerman för länge sedan. De orden stämmer väl in också i dagens värld.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

RENOVERING. Under hösten har aktiviteten kring Kristinestads kyrka ökat. Kyrkan är i dag omgärdad med stängsel, baracker och byggställningar. Innanför staketet förbereds som bäst för en stor reovering som beräknas vara klar i juli 2017.

5 000 stenar till kyrkan i Kristinestad

TEXT OCH FOTO: SARA BONDEGÅRD

Kristinestads kyrka stod färdig år 1897, helt byggd i handslaget tegel. Med tornet inräknat är kyrkan 47 meter hög.

Men tidens tand tillsammans med väder och vind har gjort att teglet på sina ställen krackelerat och fallit av, små bitar i taget. Redan under en tid har man vidtagit åtgärder för att skydda kyrkobesökare från dessa fallande tegelflisor och nu är tiden kommen för en större fasadrenovering. Året 1999–2000 genomgick kyrkan senaste reovering, då invändigt, när man bland annat bytte ut hela golvet.

– Det var ungefär för tre år sedan som jag märkte att taket var otätt och det droppade in vatten, säger **Olav Klemets** som är disponent och församlingsmästare på den kyrkliga samfälligheten.

År 2015 tillsatte finska och svenska församlingens samfällighet en byggnadskommitté.

– Församlingarna ville dels få kyrkan konditionsgranskad, dels reda ut vad en reovering skulle komma att

kosta, tillägger **Ingmar Norrback** som är projektchef och säkerhetskoordinator för själva byggprojektet.

Efter att konditionsgranskningen var gjord visade det sig att taket läcker som ett säll och bör förnyas, mellantak bör tömmas på spån och ny isolering läggas in, fasadteglet bör bytas ut innan det vittrar sönder mer och fönstren behöver restaureras.

– Projektet gick vidare och man valde **Kalle Viljanen** till huvudplanerare och **Svante Källström** till konstruktionsplanerare, berättar Norrback. I slutet av 2015 valdes arkitekten och i mitten av maj avgjordes entreprenadförfrågan.

Hoppas på understöd

Arbetet har nu pågått sedan hösten och löper enligt planerna. Själva byggnadstiden beräknas ta sju månader. Entreprenadtiden är däremot beräknad till slutet av november 2017.

Under de förberedande månaderna, innan själva byggandet kommer igång, har man nu invändigt täckt in det mesta. Bänkar, predikstolen, ljuskronorna från 1700-talet och altartavlan från

1735, liksom den 24-stämmiga orgeln är insvepta i plast. Även golven är skyddade på de ställen där byggarbetarna kommer att röra sig.

Vanligtvis används kyrkan året om för gudstjänster, förrättningar och övriga samlingar, men de har utlokaliseras.

– Det finns alternativa ställen, säger **Daniel Norrback**, t.f. kyrkoherde i Kristinestads svenska församling. Vi har till exempel söndagsgudstjänster i församlingshemmets sal medan julbön och konfirmation, som är stora samlingar, kommer att ordnas i Ulrika Eleonora kyrka – om inte temperaturen sjunker riktigt lågt kring juletid.

För planeringsskedet beviljade Kyrkostyrelsen pengar, men reoveringen genomförs med lånade pengar. Anhållan om reoveringsunderstöd från Kyrkostyrelsen ska lämnas in under 2016, och i mars eller april fattas beslutet om hur mycket stöd samfälligheten beviljas. Samfälligheten hoppas på ett understöd som täcker 70–80 procent av totalkostnaderna. Budgeten kommer att landa på drygt 2,5 miljoner euro.



KRISTINESTADS KYRKA får ett extra tak under reoveringen.

– Men det är ett gammalt hus och med det kan det komma överraskningar, säger Norrback.

Vad sker nu just?

Under senhösten har man sugit bort blåsull och spån från vinden samtidigt som elmontörerna rivit upp gamla ledningar som man funnit inbäddade i spån och ull. De ska sedan bytas ut. Dessut-

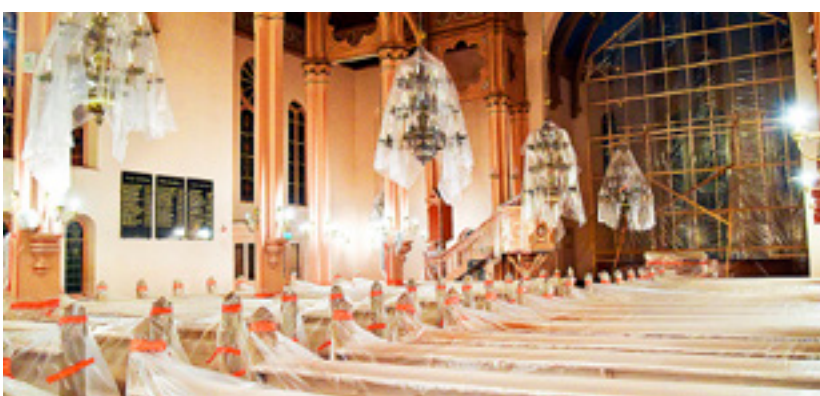
”Det är ett gammalt hus och med det kan det komma överraskningar.”
Ingmar Norrback



**TAKELEMENTEN
BYGGS** nere och
lyfts sedan upp.



OLAV KLEMETS och Ingmar Norrback är glada över renoveringen.



ALLT ÄR välskyddat inomhus medan renovering pågår på utsidan av kyrkan.



ÄVEN DET stora rosönstret repareras.

om kommer man nu att installera belysning uppe i tornet, något som inte funnits tidigare.

Då byggställningarna står klara och är godkända ska taket rivs och vissa bärande takbjälkar förstärkas.

– Renoveringsarbetet görs i tätt samarbete mellan Kyrkostyrelsen, Museiverket, arkitekten och byggnadskommittén, påpekar Norrback.

”Det är en takyta, med all plåt inräknat, på ungefär 1 245 kvadratmeter som ska bytas.”
Olav Klemets

Den gamla stilen ska givetvis bibehållas. Det vackra bockade och falsade taket kommer även i fortsättningen att se likadant ut. Förr gjorde man enkel-falsning och nu blir det dubbelfalsning, men det blir tätare och mer hållbart. Även stuprännorna, specialgjorda och ihoplödda, kommer att återskapas enligt ursprungsmodellen. Den stora förändringen blir att fönster, luckor och

dörrar, det vill säga allt träverk, kommer att se annorlunda ut. Under årens lopp har fönstren haft två till tre olika färgnyanser, nu senast har de varit gråa. Nu kommer man att återgå till den ursprungliga färgen, och dörrar och fönster blir rödbruna igen.

– Det är en takyta, med all plåt inräknat, på ungefär 1 245 kvadratmeter som ska bytas. I tegelfasaden be-

räknar vi att 5 000 stenar ska bytas ut, ungefär 1 400 kvadratmeter. Så vi har en del jobb innan vi är klara, menar både Olav Klemets och Ingmar Norrback.

Följ med renoveringen på [krs_kyrka_kirkko](#) på Instagram eller på [Kristinestads Kyrka Kirkko](#) på Facebook.

ÅLDRANDE. – Jag är en lite besvärlig person när jag alltid tjarar om de här sakerna. Men de gamla har inte någon som talar för dem, säger Merja Hållfast, som valts till Årets präst. Hon vill en gång för alla slå fast att vi inte kan använda samma mätare när vi talar om att vara 25 år och att vara 85 år.

Vad hände Selma och vem sjunger med henne?

TEXT: SOFIA TORVALDS

Hållfast är ett gammalt soldatnamn som Merja Hållfast fått av sin far. Hon vill gärna tänka sig att någon förfader fått just det namnet på grund av sin lojalitet och pålitlighet. Själv kallar hon sig ”en lite besvärlig person”. De gamla, menar hon, är sällan besvärliga. De har upplevt svåra tider, de ber inte om mycket.

– De startar inga uppror. Men hedrar det oss som civiliserad stat att inte ta hand om dem ordentligt?

Utmärkelsen ”Årets präst” fick Merja Hållfast av prästförbundet för sitt arbete för att nå de äldre som i allt högre grad bor hemma, trots att de är i dåligt skick, eller är utspridda på olika privata vårdenheter. Frågan är: hur ska kyrkan nå dem? Hur ska kyrkan kunna erbjuda dem andligt eller psykiskt stöd?

– Förr fanns det äldreboenden, någon församlingställd kunde ta sig dit och hålla en andakt och sjunga psalmer, och alla var ganska nöjda. Men i dag ser läget helt annorlunda ut, och det kräver helt nya insatser från kyrkan.

Numera är det främst minnessjuka som bor i större enheter. Och minnessjuka äldre kräver i sin tur andra insatser än en pigga äldre människor som tar sig fram på egna ben och förstår vad som sägs.

– Man måste sätta sig intill den minnessjuka och sjunga barnpsalmen *Man korvessa kulkevi lapsosen tie*. Och det

kräver tid. Man måste vara där, inte bara komma på besök för att ordna en andaktsstund. Det kräver fler arbetstagare.

Vad satsar kyrkan på?

Det här, menar Hållfast, är också en fråga om vad kyrkan satsar sina resurser på. Antalet dop och vigslar minskar – finns där resurser som kunde lösgöras för arbete med äldre?

– Alla hör de ju till kyrkan, de här 90-åringarna. Inte lämnar de kyrkan. I årtionden har de betalat sin kyrkoskatt, något måste de ju få för det i det här skedet.

Ett naturligt svar är: kyrkan måste engagera frivilliga! Det är också något Merja Hållfast har arbetat för genom ett projekt vid Helsingfors kyrkliga samfällighet. Allt fler äldre får terminalvård hemma eller vid olika vårdenheter, och en tanke med projektet var att engagera och utbilda frivilliga att jobba med terminalvårdspatienter. En artikel i tidningen Kirkko ja kaupunki ledde för några år sedan till att över 70 frivilliga anmälde sig.

– Av de här sjuttio finns bara den trogna kärntruppen kvar – men de är desto trognare. Det finns stora behov, men i praktiken är det inte alltid så lätt att se till att behoven möter det vi har att erbjuda.

Hon talar om att det inte alltid går att avgöra när terminalvårdsfasen börjar. En äldre person lever kanske sitt sista år – men vem vet att det är det sista året?

– I en församling finns det ofta en

grupp äldre personer som aktivt är med i alla sorters verksamhet under många års tid. Sedan händer något, Selma blir sjuk, och så undrar man varför Selma inte kommer till klubben som vanligt. Och hemvården får inte berätta var Selma hamnat.

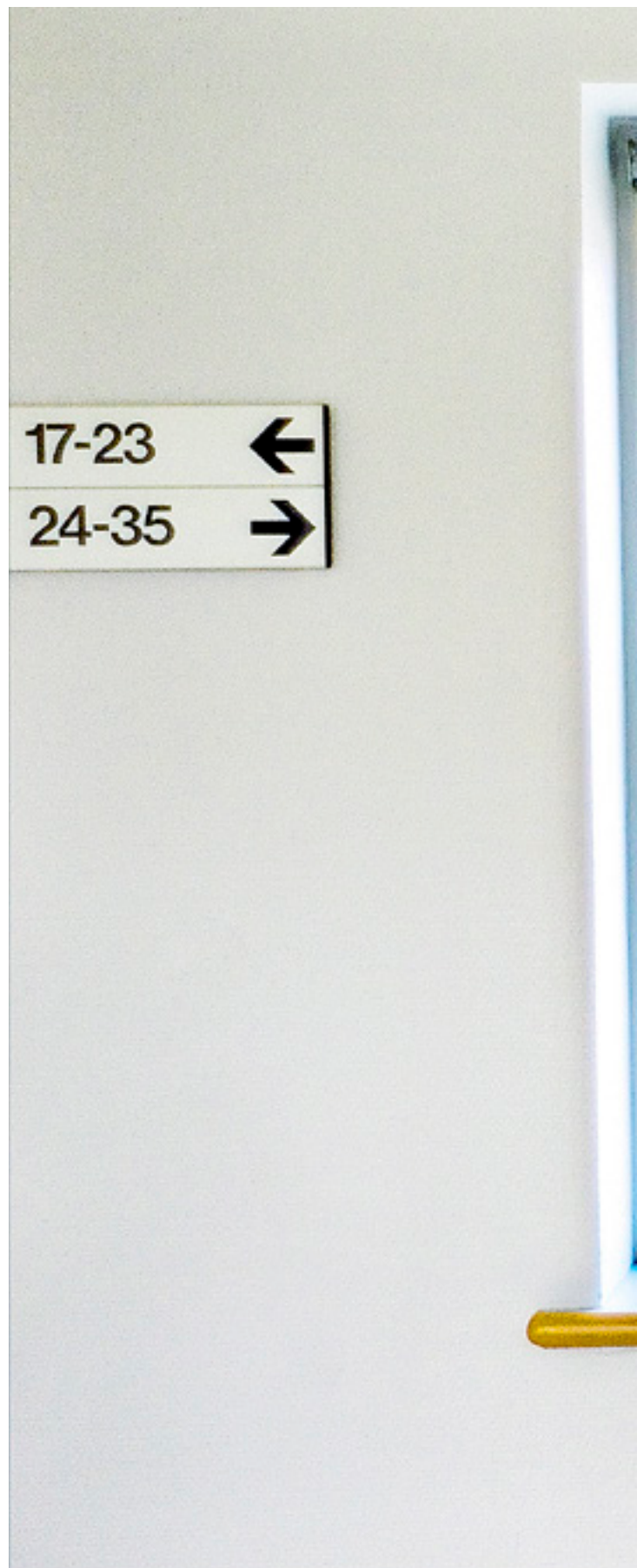
Sådant, tänker hon, borde man tänka på i tid. Det är inte sådant de anhöriga kommer att tänka på eller ens vet om när det drabbar deras föräldrar. Och hur ska de anhöriga orka med att sköta allt? De borde ju själva få vårdledighet från jobbet för att orka med sin börda – man kan ju inte vara på två ställen på en och samma gång!

– Det handlar om hur vi fördelar våra resurser. Det handlar också om hur vården ska få syn på en människas alla behov, inte bara på de behov som handlar om mediciner och mat-smältningsskanalen.

Att se hela människan

Hon talar om hemvårdaren som ska besöka fem till sju äldre per dag och inte kan fråga efter någons existentiella behov eftersom det inte finns tid att lyssna på svaret. Hon talar om 85-åringarna som åker in för ett ingrepp och skickas hem igen följande dag – precis som 35-åringen i sängen intill – men som sedan i sin otrygghet, i uselt skick, åker fram och tillbaka mellan hemmet och Hartmans sjukhus.

Hon talar uppgivet och ilsket om reformer som ska ge patienter större valfrihet.



HUR SKA församlingen nå äldre som är utspridda på olika vårdhem? Det kräver stora personalresurser att ”hitta Selma”.
FOTO: PIXABAY

– Det är bra för dem som har förutsättningar att välja. Men när vi har en människa som inte har de förutsättningarna, hur blir det då? Det är inte varje mormor som kan konkurrera ut satta vårdhem och räkna ut vilket som blir bäst. När jag sett på helheten känns det som att den offentliga sektorn hela tiden är i underläge, medan privata aktörer lyfts fram som räddare. Jag blir så irriterad på det! säger hon argt och brister sedan ut i skratt. – Nu måste jag lägga band på mig!

Sedan suckar hon igen. Hon önskar så att det inte bara handlade om att erbjuda service. Hon önskar att det handlade om att se en människa som helhet, hela hennes livssituation.

Och vad gör vi om de gamla börjar kräva mer?

– Det finns förstås många seniorer som är mycket pigga och får god pension. Men med dagens arbetslöshetsgrad kommer vi också i framtiden att ha många gamla människor som är fattiga. Resurserna fördelar sig mycket ojämnt. Och tiden i slu-



MÅNGA FRIVILLIGA vill inte förbinda sig vid längre projekt. Men jag skulle vilja säga att det är otroligt belönande att umgås med äldre människor, säger Merja Hållfast. FOTO: SOFIA TORVALDS

tet av en gammal människas liv, då man behöver mycket stöd och mycket resurser, kommer inte att försvinna. Det året försvinner inte hur man än rehabiliterar.

Nya bilder om åldrande

Hon efterlyser fler och nya bilder av ålderdom, av åldrandets värdighet.

– Om vi tittar på hur man talar om gamla människor i offentligheten: de är antingen en kostnad och en börda, eller också finns det de här 100-åriga maratonlöparna. De gamla börjar fundera om de gjort något fel då de inte själva springer maratonlopp. Kan de be om hjälp och får de vara svaga?

Hon skulle vilja att det fick ett värde i sig: att bli gammal. Att ha livserfarenhet.

– Jag skulle önska att allas våra prestationer inte jämfördes med en 25-åring, då alla funktioner är på topp. Att man inte skulle se på allt det andra som ett minus i jämförelse. Man borde inte alls använda samma mätare – hur mäter vi värdet på en människas livserfarenhet? Är det

faktiskt den rätta bilden av livet, att så här startar det och går uppåt, och här börjar det slutta neråt? frågar hon och visar med handen hur kurvan vänder mot golvet.

– Det är ju ett liv, ända till slutet.

Hon funderar också på hur ofta yngre människor, utifrån, ser på gamla människors liv och fastslår att deras liv inte har värde, efterlyser eutanasi på grund av hopplös skröplighet.

– Jag har sett gamla människor som är i riktigt dåligt skick, men jag skulle aldrig tänka att deras liv inte längre har ett värde. Hur kan vi veta det? Forskning visar att när vi ser på långtidssjuka utifrån, så bedömer vi att deras livskvalitet är sämre än vad de själva gör. Vi föreställer oss saker som inte nödvändigtvis stämmer.

Sjung, lyssna, läs

Hur kan andligt stöd för en gammal person se ut?

– Andlig musik, psalmer, bön och nattvard. Det behövs inte mer än så. Och om vi tänker på en minnessjuk människa: ta till det som är bekant.

”Hur mäter vi värdet på en människas livserfarenhet?” Merja Hållfast

Bekanta psalmer och sånger och böner.

Det händer också att äldre vill föra existentiella samtal om skuld eller sjukdom.

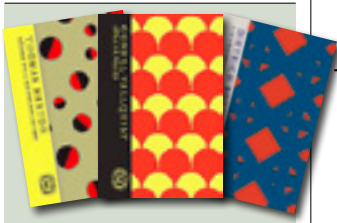
– Om det finns en tydlig ångest över något, till exempel en känsla av skuld, då måste man behandla den personen som om man tog emot bikt, ta skulden på allvar och inte vifta undan den. Då kan man säga: Så här är det säkert, men du kan be om förlåtelse och tack vare Jesus Kristus försoningsdöd kommer du att bli förlåten.

Andligt stöd kan också vara att se till att den gamla inte behöver vara ensam.

– Att bara sitta intill den andra och verkligen lyssna – det kan vara en mycket andlig upplevelse. Många skötare gör sådant, läser till exempel en kvällsbön med den gamla. Som jag ser det kan man mycket väl be Fader vår med någon även om man inte själv är troende. Det är inte människan som verkar, utan Gud.

– Kan man läsa kommer man ganska långt.

PRESENTATION



Klassiker som karameller

Förlaget Libris har lanserat en ny bokserie med klassiska böcker inriktade på andlig vägledning och spiritualitet.

Först ute är **Dietrich Bonhoeffers** *Liv i gemenskap*, **Gunnel Vallquists** *Steg på vägen* och **Thomas Mertons** *Vägen till kontemplation*. Böckerna är formgivna av **Lotta Kühlhorn** och så fina att redan det behändiga (lilla) formatet och de läckra pärmarerna gör att man vill ha dem. Julklapp?

Men till innehållet: akademiledamoten Gunnel Vallquist gick bort för ett knappt år sedan. Hennes tunna bok *Steg på vägen* kom år 1983 – jag var för ung för den då och har inte heller snubblat över den senare i livet. Därför blev jag extra glad över att få just den i min hand och upptäcka rader som dessa: *Djupt i berget / en lysande kristall. / Ingen spränger / en väg dit in. / Men den väntande / i stillhet lyssnande / hör en dag rösten / ur sitt eget djup / viska lösenordet – / och berget öppnar sig.*

Bonhoeffer känns i sin tur som en fräsch fläkt redan på grund av den rakhet som man nästan, som läsare, kan tycka gränsar till omedgörlighet. Han slår fast skillnaderna mellan en mänsklig, självisk gemenskap och en radikal, kristen gemenskap. Vem kan säga allt det han säger med sådan tydlighet om inte mannen som kämpade mot nazismen och avrättades bara några veckor före Andra världskrigets slut?

Sedan har vi Merton, trappistmunken, som skriver om att verkligen leva i kärlekens mysterium, och som gräver djupt i våra själar för att leda oss dit. Absolut aktuellt och absolut läsvärt.

■ SOFIA TORVALDS

Det finns något annat än det där nattsvarta

MUSIK. Hon får inte helt och hållet grepp om julens berättelse, men ibland kan hon ana något av vad den kan betyda. Snart åker Maria Höglund ut på julkonsertturné tillsammans med sin man Tomas Höglund och sin goda vän Mikael Svarvar.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

En stund då man får komma, släppa allt, ta in julen och ljuset. Sådan vill **Maria Höglund** att en julkonsert ska vara.

– Det är ganska mörkt för tillfället, många dåliga nyheter omger oss. Jag vill att människor ska få känna att det finns hopp, att det finns något annat än det här mörka. Det finns en glädje, en jättestor glädje, ett alternativ.

Tillsammans med sin man **Tomas Höglund** har hon sjungit på otaliga julkonsert i otaliga sammansättningar.

– För ett år sedan föddes tanken på att göra något eget. Vår goda vän, musikern **Mikael Svarvar**, hade hittat en låt med ett tema som han kunde tänka sig att bygga en julkonsert kring, låten *There's a light* av **Emmylou Harris**. Turnén fick namnet *Imagine Christmas*.

– Det är en slags uppmaning att backa tillbaka till den första julen, tänka på det som hände och vad det innebär i våra liv. Vi vill inte att julen bara ska vara det där naiva med ett litet barn, inte heller bara jättejuligt, glittrigt och glammigt.

Det är lätt att dras med i den kommersiella julen, det vet Maria Höglund lika väl som någon annan.

– Men julen berör också mig, den är viktig. Själva ursprunget är så fantastiskt. Att Gud blir människa för att rädda människan. Jag kan inte säga att jag förstår det, men ibland förstår jag en liten bit eller kan ana något av vad det

”När man lever i en familj kan man inte tro att det bara handlar om en själv, för det gör det aldrig.”

Maria Höglund

kan betyda.

Hon och Tomas har alltid varit öppna med vad de står för, oberoende av sammanhang.

– Det är inte så att allt vi gör är uttalat kristet, men vi är ändå där och ger av oss själva och det som ligger nära oss. Det gör vi oberoende av om det är jul eller inte. Men för en del människor känns det säkert mer okej att vara kristen på julen. Och vackert så. Det är bra att det finns en tid då man vågar ta in och reflektera kring de här sakerna.

Passion möter vardag

Musiken är Maria Höglunds ”heltids-hobby”. Våren 2015 var hon med i semifinalen av den tevesända sångtävlingen ”Voice of Finland”, en tävling hennes man framgångsrikt deltagit i två år tidigare.

Att lägga pusslet med heltidsjobb, ett halvtidsjobb som musiker och föräldrar till tre barn är svårt.

– Både jag och Tomas skulle vilja hinna lite bättre med saker och ting.

Deras tre flickor är inte alltid stormförtjusta i föräldrarnas tidskrävande musikintresse.

– Det händer att de frågar: ”Måste ni?” Då måste vi ställa oss själva samma fråga. Det finns saker vi vill göra som vi gör, men det finns också saker som vi måste välja bort. Barnen måste få komma först, utan att vi för den skull tar livet av vår egen passion.

Det är en svår kombination.

I tio år har Maria Höglund jobbat som skolpsykolog, tills hon i höstas bytte arbetsplats och blev HR-specialist på yrkeshögskolan Arcada.

– Men man kan inte vara psykolog i sin egen familj. När det gäller tidsanvändningen i familjen gäller det att försöka vara ärlig. Man måste förklara för barnen vad man håller på med och varför det är viktigt.

Och ibland måste man avstå.

– Man måste försöka se sina barn och säga: ”Jag ser att du behöver mig, jag tar tid för dig i dag.” Och en annan gång får man säga: ”I dag väljer jag att göra det jag vill göra, men jag ser att det går ut över dig.” Rörelsen måste gå åt båda hållen. När man lever i en familj kan man inte tro att det bara handlar om en själv, för det gör det aldrig.

Under de många år hon jobbat med skolbarn och deras föräldrar har hon märkt att många vuxna har svårt att vara just vuxna.

– Det finns en rädsla för att fatta beslut och en tendens att basera beslut enbart på vad barnet vill. Men barnets beslut baserar sig inte på erfarenhet, utan på barnets känsla för dagen. Ibland kan man fatta fel beslut åt sina barn, men det är bättre än att vela fram och tillbaka.

En av de viktigaste sakerna ett barn måste lära sig är att det inte är så farligt att misslyckas.

– Det finns mycket värre saker, vi föräldrar måste lära våra barn att bära den ångesten. Stunder av ångest kommer man att ha hela livet. Men man dör inte av det, man går igenom det tillsammans. Man säger inte: ”Sköt det själv” utan ”Jag kan inte ta bort din ångest, du måste bära den själv. Men jag är här bredvid dig.”

Många barn är stressade i dag.

– Människor tror att de är bra föräldrar om de sysselsätter sina barn. De gör de av kärlek, för att ge sina barn möjligheter. Men jag har haft skolelever i min soffa som gråter för att de inte hinna med allt. Barn behöver också tid att bara vara, att leva utan minutprogram.

Imagine Christmas-turnén besöker tio orter i Svenskfinland mellan den 27 november och den 11 december.

INTE FÖR naivt, inte för glittrigt. En julkonsert ska ha något att säga, tycker Maria Höglund.



Övningar för maktlösa

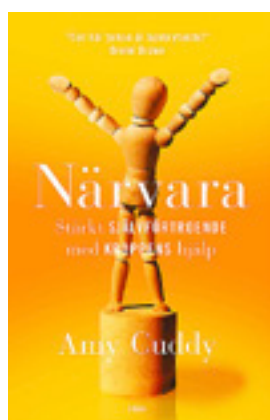
BOK

Närvara. Stärkt självförtroende med kroppens hjälp

Författare: Amy Cuddy
Förlag: Libris 2016

Liksom forskaren och självhjälpsförfattaren **Brené Brown** (hon som talat och skrivit om sårbarhet)

har också **Amy Cuddy** blivit världskänd för sitt TED Talk – och nu har hennes teorier om självförtroende och livskontroll resulterat i en bok. Det är intressant att Libris, som främst ger ut andlig litteratur, gett ut böcker av både Brown och Cuddy. Vilken är egentligen kopplingen mellan böcker om, säg, självförtroende och böcker om hur man ska



komma närmare Gud? Kan-ske tanken om att våra tankar påverkar vårt liv? Räk-nar man med att samma typs läsare (andliga läsare?) är intresserade?

Cuddy har i alla fall en hel del intressant att komma med. Hennes teori är att liksom våra tankar påverkar våra kroppar påverkar våra kroppar våra tankar, och att det alltså kan löna sig att göra något åt kroppen för att skapa förändringar i tankemönstren. Hon redogör

för hur enkla andnings- och meditationsövningar visat sig vara till hjälp för personer som lider av posttraumatiskt stressyndrom och för hur vår kroppsställning påverkar vår benägenhet att ta plats och vara närvarande. Ja – varför inte posera med händerna i sidorna och med höjd blick i två minuter före en arbetsintervju eller ett jobbigt samtal?

Hennes argumentation och forskning rör sig ofta mellan polerna makt-

maktlöshet, ledare-tjänare – och det är här jag ibland ställer mig på bakhasorna. Är det självklart att vi alla strävar efter makt och ledarskap? Är det självklart att ordet ”tjänare” för oss alla har en enbart negativ klang?

På tal om att ge ut andaktslitteratur och självhjälpslitteratur: risken finns ju att två böcker på utgivningslistan ibland motsäger varandra helt.

■ SOFIA TORVALDS



Aktuellt kammarspel om tryckfriheten

TEATER

Imprimatur. En dialog om tryckfrihet av Erik Norberg.

I rollerna: Mats Holmqvist, Göran Sjöholm.

Musiker: Lauri Pulakka, Kati Välimaa, Reijo Tunkkari.

Prästen och riksdagsmannen **Anders Chydenius** var inte rädd för att säga vad han tyckte. Det gjorde att han nästan slängdes i fängelse. I frågan om den ständigt aktuella tryckfriheten fick han i alla fall sin vilja igenom, trots att han inte själv satt i riksdagen då beslutet fattades. Han hade varit för tuff och rättfram i sina åsikter – och dessutom låtit trycka dem.

Vid 250-årsminnet av tryckfrihetsförordningen, som vi firar i år, har Anders Chydenius Prästgårdsförening rf beställt ett kammarspel av den svenske dramatikern **Erik Norberg** (som bland annat dramatiserat **Lars Sunds** romaner) för att hedra minnet av Anders Chydenius.

Spelet skildrar ett fiktivt möte mellan Chydenius (**Mats Holmqvist**) och det svenska rikets mäktige censor Niclas von Oelreich (**Göran Sjöholm**), som hade ensamrätt att bestämma över vad som fick tryckas i Sverige. Mötet äger rum i Stockholm på kvällen den 2 juli 1766, dagen innan Chydenius blir utesluten ur riksdagen. Boken som försatt honom i den här situationen har tryckts i 600 exemplar och ska konfiskeras och förstöras. Chydenius sista hopp är von Oel-

reich. Han tillät ju att boken trycktes och Chydenius vill ha bort censuren överlag. von Oelreich i sin tur säger att han utgick från att det Chydenius skrev hade stöd från hans eget stånd. Så munhuggs de med olika argument, men däremellan kan man även skönja en ärlig mening till försoning och förståelse för den andras situation och åsikter.

Anders Chydenius utmålas som en mycket stark, orädd och framför allt envis person. Skådespelarna är garvade och kan sin sak när de tolkar rollerna. Den tidsenliga musiken förstärker ibland och bryter andra gången stämningen i deras samtal.

Gustav Björkstrand ramar som berättare in berättelsen i början och slutet. Man håller sig inte enbart till ämnet utan låter även huvudpersonerna tala om andra aktualiteter – mycket av detta är aktuellt än i dag som "vattuminskningen" (landhöjningen). Detta visar mer av Anders Chydenius som person, men gör också att dialogen inte upprepar sig.

Ibland är det svårt att följa pjäsen utan att tankarna glider iväg till dagens värld, även om det förmodligen delvis också är meningen. Så aktuella är ännu de här frågorna.

Dialogens argument för och emot tryckfriheten och handlingars offentlighet bygger på primärkällor i form av utskottsprotokoll från riksdagen. Faktaunderlaget har sammanställts av Björkstrand och **Pertti Hyttinen**, Karlebys egen Chydenius-expert.

■ HARRIET JOSSFOLK-FURU



"**LAGARNA BLIR** vår ruin om de inte avskaffas!", säger Anders Chydenius (Mats Holmqvist), medan censor Niclas von Oelreich (Göran Sjöholm) kontrar med: "Böcker kan bara skrivas av bildade personer." FOTO: MIRKA JOHANSSON

Absurt men värmande

BOOK

Jag är Ellen

Författare: Johanna Boholm

Förlag: Schildts & Söderströms 2016

Jag är Ellen handlar om människor som allt mer börjar likna fåglar. Människ-



or som får utbuktningar vid skulderbladen, människor som börjar ge ifrån sig dun och får för sig att ruva ägg. Ändå är det här inte en roman som jag skulle klassificera vare sig som fantasy eller ens som magisk realism. Snarare är den en poetiskt formulerad betraktelse över släktskap och utanförskap.

Johanna Boholm har skrivit in en fiktiv version av sig själv i huvudpersonen Johanna, som samtidigt upp-

lever sig själv som den äldre släktingen Ellen. Fågelskepnaden har de gemensamt, och det visar sig att de inte är ensamma om att de inte börja likna fåglar. Likheten binder dem samman, äggen som behöver ruvas och bevaras är arv från tidigare generationer – skvalpande, ibland ruttna och ganska besvärliga att ha ansvar för. Fågeltillvaron känns som en omskrivning av vad det innebär att höra till i en släkt i ett land-

skap som slakten länge bebott och att upptäcka att man liknar sin släkt mer än man väntat sig.

Mycket i *Jag är Ellen* är naturnära på ett ganska obehagligt sätt. Naturen avger inget romantiskt skimmer, utan naturen är regnvåt, kall, och framför allt pockande och omöjlig att värja sig mot. Däremot är människorna runt Johanna mer accepterande än vad både hon och jag väntat sig. I Johanna Bo-

holms poetiska värld kan man gå på släktforskningskurs och upptäcka att materialet man tydligen ska forska i är en kappsäck fylld med ägg. Det får man göra utan att kursledaren höjer desto mer på ögonbrynen. Efter att boken är utläst märker jag att det är möjligheten att vi är accepterade som jag bär med mig som ett värmande litet ägg. Det konstiga är kanske inte så konstigt trots allt.

■ ERIKA RÖNNGÅRD

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Wenzel Hagelstam. Konstruerad av Jesper von Herten.

MEDTÄVLARE: WENZEL HAGELSTAM



Namn: Wenzel Hagelstam.
Ålder: Född 1.1.41.
Yrke och/eller titel: Diversarbetande med konst och antikviteter.
Hemort: Helsingfors.
Favoritmat och -dryck: Abborre och mineralvatten.
Lyssnar helst på: Gammal som man blivit lyssnar jag helst på lättare, klassisk musik.

Favoritidrottsgren- och/eller -lag: Jag är så jät-

tedålig på det där men säger friidrott och löpning.

Rekommendera en bok: Henrik Meinanders *Finlands historia*.

Skulle vilja resa till: På Island har jag inte varit.

Tråkigaste hemgörat: Dammsugning kanske.

Min åsikt om frågesporter: Positiv.

Höjdpunkt från det gångna året: Har börjat arbeta på nytt.

Motto eller slogan: På finska säger man det bra: "Vierivä kivi ei sammaloidu" (ungefär: en rullande sten blir inte mossig).

Om jag vore en biblisk person skulle jag vara: Petrus.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 18/25

EU-LAND & ÅRTAL NÄR LANDET BLEV EU-MEDLEM

- | | |
|-------------------|---------|
| a) Österrike | 1) 1973 |
| b) Grekland | 2) 1981 |
| c) Tjeckien | 3) 1986 |
| d) Spanien | 4) 1995 |
| e) Storbritannien | 5) 2004 |

Resultat: 1/5

FINLÄNSKA PRESIDENTFRUAR & PRESIDENT

- | | |
|----------|---------------|
| a) Sylvi | 1) Svinhufvud |
| b) Alli | 2) Kallio |
| c) Gerda | 3) Ryti |
| d) Ellen | 4) Paasikivi |
| e) Kaisa | 5) Kekkonen |

Resultat: 5/5

TYSKA BILMÄRKEN & MODELL

- | | |
|---------------|-------------|
| a) Porsche | 1) M5 |
| b) Audi | 2) R8 |
| c) Volkswagen | 3) Insignia |
| d) Opel | 4) Amarok |
| e) BMW | 5) Panamera |

Resultat: 2/5

FRANSKSPRÅKIGA NATIONALSÅNGER & LÄNDER

- | | |
|--------------------|--------------------|
| a) La Brabançonne | 1) Belgien |
| b) L'Aube Nouvelle | 2) Benin |
| c) L'Abidjanaise | 3) Elfenbenskusten |
| d) La Marseillaise | 4) Frankrike |
| e) Liberté | 5) Guinea |

Resultat: 5/5

KLASSISKA STOLAR & FRÅN VILKET ÅRTIONDE DE HÄRSTAMMAR

- | | |
|---|---------------|
| a) Barcelonastolen av Mies van der Rohe | 1) 1920-talet |
| b) Åskbollen (Bollstolen) av Aarnio | 2) 1930-talet |
| c) Pemarkstolen av Aalto | 3) 1940-talet |
| d) Diamantstolen av Bertoia | 4) 1950-talet |
| e) Domusstolen av Tapiovaara | 5) 1960-talet |

Resultat: 5/5

Svar: EU-land & Årtal när landet blev EU-medlem: a-4, b-2, c-5, d-3, e-1
Finska presidentfruar & president: a-5, b-4, c-3, d-1, e-2
Tyska bilmärken & Modell: a-5, b-2, c-4, d-3, e-1
Franskspråkiga nationalsånger & Länder: a-1, b-2, c-3, d-4, e-5
Stolklassiker & Från vilket årtionde de härstammar: a-1, b-5, c-2, d-4, e-3

ADVENTSINSAMLINGEN

Julens viktigaste gåva

Alltför många barn blir utan tillräcklig näring även denna jul och har inte möjlighet att uppleva det bekymmerlösa liv som ett barn borde få uppleva.

Ge barnet en trygg och god barndom.
Ge julens viktigaste gåva!

Sänd ordet APU20 till numret 16499 och skänk 20 euro.

Skänk till insamlingskontot:
FI33 1572 3000 5005 04,
meddelande:
Adventsinsamlingen.



Insamlingsställstånd: POL-2014-11407, giltigt 2015-2019 i hela Finland, beviljat av Polisskyddet; ÅLR 2015/10330
giltigt 2016 på Åland, beviljat av Ålands Landskapsregering; Insamlingsmedlen används till Utlandshjälpens
biståndsarbete år 2016-2017.

UR EVANGELIET

”De ledde åsnan till Jesus och lade sina mantlar på den, och han satte sig upp på den.”

Läs mera i Mark. 11:1–10.



OM HELGEN

Klang och jubel!

Hosianna, och gott nytt kyrkoår! Nu är första advent här och församlingarna firar in det nya kyrkoåret med festliga mässor, familjegudstjänster, Hosiannasång och det första tända ljuset i adventsstaken. I år firar vi dessutom in det nya psalmbokstillägget.

För de flesta av oss är första advent startskottet för julsången. Fjärran är den tid när man firar adventsfasta och levde måttfullt i väntan på julens stora fest.

RUNT KNUTEN

”Hosianna, Davids son.”



I en församling nära dig på söndag.



Stödtelefon för närstående till missbrukare

När någon i familjen har problem med alkohol, droger, spelande eller annat missbruk blir det ofta problem för hela familjen. En ny, nationell stödtelefon för närstående till missbrukare erbjuder hjälp och stöd. **Jourtider:** måndagar kl. 9–12, 13–16 och torsdagar kl. 9–12, 13–16. **Tfn:** 050 – 313 9926

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Robin Norrbäck 044 027 0293, robin.norrbäck@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN CAROLINA LINDSTRÖM



ILLUSTRATION: IDA WIKSTRÖM

Ankomsten

VÄNTAN ÄR över, här kommer han! ”Hosianna! Välsignad är han som kommer i Herrens namn!” Han som profeterna talat så länge om, där är han! På en åsna kommer han ridande, blad och mantlar strörs ut på den sandiga marken och människor springer både framför och bakom ekipaget och ropar ”Hosianna!”.

Nog kan jag tänka mig att en och annan i Jerusalem hajar till, en sällan skådad uppståndelse över en människas som kommer ridande på en åsna utan vare sig stridshävar eller större fanfarer. Det är bara enkelt folk som för liv kring sig och sparkar upp damm. Vad är det som händer?

En del vet säkert inte ens vad det är som egentligen pågår men dras med i jubelruset och får förklarat för sig vad det är som sker. Andra känner till profeterna och kopplar direkt tecknen till den omtalade Messias, men har även byggt upp förväntningar om hur denne ska återinföra en guldålder i det judiska samhället, ta den tron som tillhör kung Davids hus och befria folket från romerska ockupationen. Dagen är ett virrvarv av tolkningar, förväntningar och rädslor.

OBEROENDE AV oro eller förväntan rider Jesus in och för stunden förenas folket på plats i Jerusalem. Likaså sprider sig denna förenande faktor genom tid och rum till oss här och nu. Vi samlas tillsammans och stämmer in i välkänd psalmsång. Sällan ljuder sången högre i kyrkan än på första söndagen i advent. För en stund bildas en helhet, en kropp, unga och gamla sjunger och blickar upp på det första ljuset som tänds. Ett nytt kyrkoår inleds.

När dagen väl är slut ska lärjungarna återlämna åsnan till dess rätte ägare, läser vi i evangeliet. Efter all uppståndelse verkar allt gå tillbaka till det normala. Inga stora revolutioner och inga kungaanspråk. Dammet sjunker tillbaka till marken och ropen på Hosianna tynar bort i luften.

Ändå har Jesus inlett något, hans ankomst är början på något nytt som han uppmanar oss att hålla klart i våra hjärtan. Han binder sig inte till vare sig våra förväntningar eller rädslor. Istället förenar han oss i en gemenskap. Uppgiften är inte att undra över vad han tänker göra och när, utan att glädjas över att han är med oss här och nu och dela med oss av den värme och glädje som han medför. Vi kallas till ljuset och till hoppet. Till Hosianna, Davids son.

Carolina Lindström är församlingspastor i Saltviks församling.

#bönetwitter

Käre Gud, hjälp oss att ta emot din ödmjuka konung som väcker hopp och liv i våra hjärtan. Låt oss förenas i ljuvlovsång och varm gemenskap.

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Carolina Lindström.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Sak. 9:9–10

ANDRA LÄSNINGEN
1 Petr. 1:6–12

EVANGELIUM
Mark. 11:1–10

Första söndagen i advent. Temat är ”Din konung kommer i ödmjukhet”.

PSALMFÖRSLAG

4: 1–3, 7, 835, 2 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

Adventsfasta eller julfasta kallas fastan före jul. I bland annat den ortodoxa kyrkan fastar man fortfarande inför julen, men i vår lutherska kyrka har den traditionen försvunnit.

Egentligen är adventsfastan äldre än själva julfirandet, eftersom man fastade inför Epifania (den nutida trettondagen) redan innan julen instiftades som högtid på 300-talet. När kristendomen kom till Norden varade adventsfastan fyra veckor, men kom senare att börja först den 13 december.

Källa: hogtider.wordpress.com/

KALENDERN 25.11–2.12

DOMPROSTERIET

BORGÅ
LÖ 26.11 KL. 16: KNATTEKYRKA i Lilla kyrkan, Wilén, Helenelund
KL. 18: INTERNATIONELL MÄSSA i taizéstil i domkyrkan, olika språk: svenska, finska, engelska, tyska och arabiska. Medv. Eisentraut-Söderström, Sihvo, Tollander. Efteråt testund i domkyrkan.
SÖ 27.11 KL. 12: HÖGMÄSSA i domkyrkan Lindgård, avskedspredikan av Håkan Djupsjöbacka, Helenelund, Söderström, Tollander, barnkören Diskanten, Domkyrkokören, Cornicines Borgensis, Denice Sjöströms gudstjänstgrupp, Nina Fontell, Kristina Kunttu, kyrkkaffe, färdtjänst.
KL. 18: GUDSTJÄNST i Kullo bykyrka, Puska, Tollander

FR 2.12 KL. 18.30: DE VACKRASTE JULSÄNGERNA, i S:t Olofs kapell, Pellinge, Wilén, Helenelund
KL. 19: ANDAKT OCH SÅNGSTUND i Lilla kyrkan, tvåspråkig, Riitta Kaajava, Mari Puska, Ulla Lumijärvi, Kaija-Liisa Fogsted leder sången
MÅ 19.12 KL. 17–20: JULFEST FÖR DÖVA i Café Ankaret, Runebergsgatan 24, andakt, julmiddag, frågesport med jultema, lotteri. Anmäl senast 12.12: till maria.lindberg@evl.fi, via sms: 0503427129.

LAPTRÄSK
sö 27.11: Första advent, Familjemässa i kyrkan kl. 13. Obs tiden! Barnklängen, Cantando, SL, PJ, GN. Anmälan till skriftskolan för de som är födda 2002. Nya psalmboken tas i bruk! Kyrkkaffe och missionens lotteri i Kycklings, Barnklängen
on 30.11 kl. 9.30: Vuxen-barn i församlingshemmet, sista gången för hösten, GN
to 1.12 kl. 9.30: Öppet Café i Annagården, GN
to 1.12 kl. 14: Missionskretsen i församlingshemmets källare, Carita Illman

LILJENDAL
fr 25.11 kl. 17–19: Insamling av donationer till Hoppets stjärnas julpaketsinsamling i Mariagården. Vi tar emot oinpackade varor: livsmedel, hygienartiklar, leksaker. Inte kläder eller begagnat. Sprid julens glädjebudskap genom att delta i insamlingen
lö 26.11 kl. 9–11: Insamling av donationer till Hoppets stjärnas julpaketsinsamling i Mariagården.
sö 27.11: Första advent, tvåspråkig familjemässa i kyrkan kl. 10. Obs, tiden! Efter högmässan fest för församlingens 4-åringar i Mariagården. SL, PJ, GN. Nya psalmboken tas i bruk! Anmälan till skriftskolan för de som är födda 2002.
ti 29.11 kl. 10: Vuxen-barn i Mariagården, sista gången för hösten, GN
on 30.11 kl. 18: Tjejharmonin i Prästis, Bebban Reinholm-Saarinen, Nea Westerholm
to 1.12 kl. 9.30: Öppet Café i Annagården, GN

På kommande: må 12.12 kl. 13–15 Diakonins julgröt i Mariagården, SS, PJ, Beban Reinholm-Saarinen. Tillsammans äter vi och umgås, varvat med program, bl.a. Lucia från Sävträsk skola. Risgrynsgröt, skinksmörgås, kaffe. Ingen avgift. Anmälningar senast 2.12 till susann.stenberg@evl.fi eller 0447229239

LOVISA
Enligt Markos: to 24.11 kl 18 i kyrkan
Adventskyrkor för barn och deras föräldrar i kyrkan:
– fr 25.11 kl. 9:00 Generalshagens skola
– fr 25.11 kl. 10:20 Lovisanejdens högstadium
Högmässa: sö 27.11 kl 10 i kyrkan, af Hällström, Tollander, Lovisakören
Vinter- och sommarskriftskolans lektion: sö 27.11 kl 14 i församlingsgården
En Euros Café: ti 29.11 kl 11–13 i församlingshemmet
Pensionärsföreningen: ti 29.11 kl 13 i församlingsgården
Lovisaklangan: över on 30.11 kl 15:30–16:15 i kyrkan
Morgonkaffe: to 1.12 kl 8:30 i Tikva

PERNÄ
Sarvalö pensionärskrets: to 24.11 kl. 12.00 i Bygårdens, Ingegerd Juntunen.
Första advent – Festmässa: sö 27.11 kl. 12.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Marcus Kalliokoski, Leo Kylätasku.
Adventkyrka – skolgudstjänst: fr 2.12 kl. 10.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Marcus Kalliokoski, Elin Lindroos.
Café Mikael: fr 2.12 kl. 10–11.30 i Mikaelstugan, Ingegerd Juntunen, Maria Virtanen.
Biskopens program under biskopsvisitationen 2–4.12.2016:
• Fr 2.12 kl. 10 Morgonsamling och lektion i Isnäs skolor, kl. 13 Besök på Hemgården / Lyckan, kl. 15 Besök på Malmgård, kl. 18 För alla öppen församlingsskväll i Mikaelstugan i Forby (på två språk)
• Lö 3.12 kl. 10 Samling med församlingens anställda, kl. 14 Samling med förtroendevalda, kl. 17 För alla öppen församlingsskväll i Sarvalö kapell
• Sö 4.12 kl. 10 För alla öppen tvåspråkig festmässa i Pernå kyrka. Efter mässan kyrkkaffe och visitationsstämma

SIBBO
SIBBO KYRKA: Sö 27.11 kl. 13, Mässa på första advent (Obs! tidpunkten). Helene Liljeström, Camilla Ekholm, Katja Korpi, Mauriz Brunell, Lauri Palin, körer och band. Efteråt information om skriftskolan 2017.
Missionsauktion: Fre 25.11 kl. 18.30, Bykyrkan Tabor i Box. Andakt: Liljeström.
Julpyssel för hela familjen: Ti 29.11 kl. 16, Söderkulla församl.sal, med Sipoon suomalainen seurakunta. Gratis/soppa 5€. Isabella Muncck.
Diakonauktion: Ti kl. 19, Kyrkoby församl.hem. Handarbeten, bakverk, servering, lotteri. Andakt: Liljeström.
Busstidtabellen för anmälda till julutfärd 30.11: Buss 1: Norra Paipis (Haléns hållpl) kl. 7.20, Pai-

pisvägen, Nickby Matkahuolto kl. 7.45, Mårtensbyv/Nickby korsning kl. 7.50, med Jokivarsivägen mot Karis. Buss 2: Församlingshemmet kl. 7.30, Boxvägen, Box kl. 7.45, Söderkulla/Lindas hållpl kl. 7.50. Deltagaravg. 50€ samlas in i bussen. Mera info av Kristina Holm (044-5663650)
Församlingens adventskalender uppdateras fr.o.m. 27.11 dagligen på www.sibbosvenskaforsamling.fi

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fr 25.11 kl. 12: Adventsgudstjänst i Tempelplatsens kyrka med Minervaskolan, Zacharias Topelius skolan, Kronohagens lägstadium och Valteri/Skilla.
kl. 12.15–13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
Sö 27.11 kl. 12: Vi firar 1 söndagen i advent med högmässa i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Westerlund. Johannes kantori och körer medverkar. Skriftskolan 2017 inleds. Pas-sionärerna medverkar vid kyrkkaffet, försäljning till förmån för missionen.
Må 28.11 kl. 11–12: Cellverksamhet ”Guds närvaro i vår samvaro” i S:t Jacob. Gertrud Strandén.
kl.14–18: Häng i Tian. Öppet hus i ungdomslokalen. Romberg.
kl. 17.45–20: Samtalsgruppen Bibel, tro och tvivel i Höman, Högbergsgatan 10, gatunivån. Kisa Korkman, Tiainen, Heikel-Nyberg.
Ti 29.11 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Anne Hätönen.
kl. 12–17: Pysseldag för alla intresserade i Högbergssalen, Högbergsgatan 10 E. Vi inleder med lunch kl. 12–13.30.
kl. 13–14.30: Musiklek i Bokvillan, Tavastvägen 125. Isaksson
kl. 18: Ljussmessa i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Almqvist, Böckerman.
On 30.11 kl. 10–11.00: Nallegudstjänst i Mariakapellet. Repo-Rostedt, Isaksson.
Obs! Ingen diakoniträff den 30.11. Vi går på diskussionstillfället om S:t Jacobs framtid.
kl. 17: Diskussionstillfälle om S:t Jacobs kyrkas framtid i S:t Jacob, Kvarnbergsbrinken 1. Närvarande är kyrkoherde Johan Westerlund, kyrkoherden i Lauttasaaren seurakunta Juha Rintamäki, samfällighetens fasthigetschef Kai Heinonen, samt representanter från församlingrådet. Servering kl. 16.30 och det egentliga mötet börjar kl. 17.
kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Almqvist.
To 1.12 kl. 13–15: Musiklek i Bokvillan, Tavastvägen 125. Isaksson
Middagsbön i Johanneskyrkan vardagar kl. 12.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10) **Fre** 25.11 Emma Audas, Helsingfors **Sö** 27.11 9.03 Ett ord om helgen **Må** 28.11 Erika Boije, Uppsala (repris från 23.5.2016) **Ti** 29.11 Tomas von Martens, Helsingfors **Ons** 30.11 Karin Erlandsson, Mariehamn **To** 1.12 Karolin Högborg, Kökar. **VEGA**

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 25.11 Lucas Snellman, Vanda **Sö** 27.11 Din konung kommer i ödmjukhet. Textläsare: Elsa Tenhonen och Staffan Söderlund. (repris från 30.11.2003) **Må** 28.11 Katarina Gäddnäs, Mariehamn (repris från 16.12.2002) **Ti** 29.11 Kaik-



ka Växby, Vanda **Ons** 30.11 Katekesen. Redaktör: Hedvig Långbacka (repris) **To** 1.12 Eva Kleman, Stockholm (repris från 22.12.2010). **VEGA**

Gudstjänst

Sö 27.11 Gudstjänst med Esbo svenska församling. Psalmbokstillägget tas i

bruk. Predikant: Björn Vikström. Liturg: Roger Rönnberg. Organist: Eeva-Liisa Malmgren. Kantor: Håkan Wikman. Körledare: Nina Kronlund. Kör: Kammarkören Novena. Musik: Jan Takolander, trombon. Gudstjänsten sänds i Radio Vega kl. 13.03 och i Yle Fem kl. 14.15. **VEGA och Yle Fem**

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi
Kansliet är öppet: må, ti, to, fr kl. 9-14, on kl. 12-14.
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
Fr 25.11 kl. 19: samling för män (2 vån). Mikael Forsblom: Psaltaren. Diskussionskväll.
Sö 27.11 kl. 12: festmessa på första advent. Vi sjunger Hosianna. Stefan Forsén pred, Helena Rönnberg lit, Johan Hallvar, församlingens körer, Mimi Sundroos, Emma Gustafsson, Tuula Stöckell. Pia Sundroos, Pauline Fleming-Unelius, violon, Anton Taileiko & Robert Porthan, trumpet. Glöggservering.
Sö 27.11 kl. 16: mässa med Fridsföreningen i södra Finland. Kaffeservering efteråt.
Må 28.11 kl. 18: kvinnor mitt i livet i Matteussalen.
Ti 29.11 kl. 13-15: SeniorRöst ad-

ventsfest. Musikprogram, allsång med VårTon, servering och infotorg. Fritt inträde, ingen anm. Välkommen!
Ti 29.11 kl. 18.30-20.30: kyrkokören över i Matteussalen. Mera info: Mimi Sundroos, 040-5840296.
On 30.11 kl. 9.30: dans kring granen mellan Stoa och Matteuskyrkan. I ringdansen deltar barn från östra Helsingfors daghem. Far- och morföräldrar, pensionärer och övriga daglediga är välkomna att dansa med barnen eller bara se på. Efter dansen inbjuds alla äldre på kaffe med dopp och samvaro i Matteuskyrkan, 1 vån.
On 30.11 kl. 18: Matteus Ungdom -mässa. Kort mässa med bönevandring. Kyrkfika efteråt.
NORDSJÖ KYRKA Hamnholmsvägen 7
Må 28.11 kl. 9.50: adventsguds-

tjänst med Nordsjö lågstadieskola. **"Vägen till Betlehem" Julvandring för små och stora:** To 1.12 & on 7.12 kl. 17.30, 18.30, 19 i Matteuskyrkan. Följ med en omväxlande vandring till Betlehem. Med alla sinnen får du en konkret upplevelse av julens händelser. Vandringen tar ca 25min, glöggservering efteråt, ingen anm. Ingång via kyrkan.
"I väntans tider" - Adventskonsert med körer: Fr 2.12 kl. 19 i Matteuskyrkan. Medv. Nordsjö sångkör, Östersundom sångkör, Matteus kyrkokör, Vår-Ton (Matteus), Jessica Lång, Mimi Sundroos, Tuula Stöckell. Kollekt till förmån för flyktingkrisen i Europa.

PETRUS

www.petrusforsamling.net
Fre 25.11 kl. 10: Hälligång med lek & sång i Hagasalen, Vesperv. 12. För barn 0-5 år med förälder. Kaffeservering efteråt. Ledare Juliana Mikkonen.
Lö 26.11 kl. 09.30: Familjfrukost i Hagasalen, Vesperv. 12. En skön lördagsmorgon tillsammans med andra barnfamiljer. God frukost, gott kaffe, goda samtal och massor av leksaker!
kl. 17: De Vackraste Julsångerna i Äggelby gamla kyrka Brofogdev. 12. I samarbete med Svenska Förening i Äggelby r.f. plus medverkande: Thylin, Hilli, solist: tenor Niall Chorell. Fritt inträde.
Sö 27.11 OBS! kl. 10: Gemensam Adventsgudstjänst i Måns kyrka, Skogsbacksv. 15. Vi sjunger även i det nya Psalmbokstillägget. Efter gudstjänsten församlingens julfest med julgröt.
Må 28.11 kl. 10: Hälligång med lek & sång i Malm, Malmin srk-talo, Pehrstråket 16. För barn 0-5 år med förälder. Kaffeservering efteråt. Ledare Juliana Mikkonen.
Ti 28.11 kl. 10: Babyrytmik i Hagasalen, Vesperv. 12. En sångstund för bebisar mellan 0-12 månader med förälder. Ledare Liisa Ahlberg.
kl. 19: Förbön och Tack i Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3. Pekka Reinikainen, Lassus och Ahlberg. Förbönssåmen tas emot till tfn (09) 23407171 tisdagar mellan kl. 10-12 och per e-post pray.petrus@evl.fi
Ons 30.11 kl. 13: Bibelettermiddag i Hagasalen, Vesperv. 12. med S-O Fernström.
kl. 14.30: Barnkör i Hagasalen, Vesperv. 12. Alla barn från 6 år uppåt varmt välkomna! Ledare Liisa Ahlberg.
kl. 19: Encounter i Hagasalen, Vesperv. 12. En kväll där vi lovsjunger, ber och lyssnar till Gud.
To 01.12 kl. 10-12: Öppet hus och diakoni på Café Torpet, Köpingsv. 48. Möjlighet till enskilt samtal och bön med diakonissorna.
kl. 19.00: Petrus Vokalensemble i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Introkurs för ovana körsångare 18-19, även mer vana körsångare välkomna. Ledare Peter Hilli.
Övrigt:
Åktenskapskursen: Investera i din relation den här våren. Sju kvällar med mat, föredrag och goda samtal med din partner. Kursen ger praktiska verktyg för att bygga en stark och sund relation med ett livslångt perspektiv. För gifta par i alla åldrar. Kostnad för maten

är 40€/par för hela kursen. Café Torpet, Köpingsvägen 48 kl. 18.30 tisdagar 9.2-30.3. Anmälan till petrus.fors@evl.fi. Bra julklappstips!
Petrus ordnar härbärge: Att frysa ute en hel natt är fruktansvärt. Kom och hjälp! Se till att några frusna får ett vänligt leende, en värmande kopp och en sång för natten. Helsingfors församling öppnar sina kyrkor turvis för att erbjuda nattbärge för behövande - en vecka i taget. Petrus vecka är snart! Det blir vecka 49, alltså 5-11.12.2016. Mera info fäs på hemsidan, från Bodil Sandell eller Kansliet.

HELSINGFORS PROSTERI

Johannekyrkans 125 års jubileum: firas av Johannes församling söndagen den 11 december. Se församlingens annonsering.
Tomasmässans julfest: tisdag 13.12 kl. 18 i Johannekyrkans krypta.
Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019--0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour
Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd! Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors, som behandlas anonymt och konfidentiellt. Kyrkans chatt dejourerar måndag till torsdag kl.18-20.
KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18.
Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE

So 27.11. um 11 Uhr: Familjengottestdienst zum Ersten Advent (Matti Fischer)

OLAUS PETRI

Lö 26.11 kl. 18: Helgsmålsbön - Musikandakt. Julia Tamminen, orgel.
Sö 27.11 kl. 11: Högmässa. Viinikka, Laakkonen-Yang. Olaus Petrikören medverkar.
Sö 27.11 kl. 18: Adventskonsert med sångare ur Olaus Petrikören, dir. Hanna Laakkonen-Yang.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Vi sjunger de vackraste julsångerna: Esbo domkyrka fre 25.11 kl. 19.30. Rönnberg, Ertman, Kronlund, Malmgren, Wikman, Kråksången, EsVoces och barnkören. Radiering och televisering, sändning 18.12 i Yle Vega, 26.12 i Yle Fem) - publiken ombuds vara på plats senast kl. 19.15!
Adventsfest med julgröt: Södris kapell lö 26.11 kl. 10, von Martens, Natalie Ball.
Första söndagen i advent, sö 27.11: Esbo domkyrka kl. 13 (OBS tiden!) gudstjänst med predikan av biskop Björn Vikström. Det nya psalmbokstillägget tas i bruk. Rönnberg, Kronlund, Malmgren, Wikman m.fl. Radiering och televisering, direkt-sändning i Yle Vega, sändning i Yle Fem kl. 14.15. Publiken ombuds vara på plats i god tid! Adventsservering i församlingssgården.
Mataskärs kapell kl. 16 mässa med små och stora, Ahlbeck, Malmgren. Adventsservering.

Julkonserter: Maria och Tomas Höglund i Esbo domkyrka to 1.12 kl. 19. Fritt inträde, program 10 €. Esbo Arbis kammarkör i Köklax kapell to 1.12 kl. 19. Dir. Timo-Juhani Kyllönen.
Julbasar: Tunabergs serviceboende, Framnäsängen 4, to 1.12 kl. 16-18. Pepparkakshus, bakverk, Tunabergs limpa, senap, potatisgröt, julpynt, prytlorg, lotteri, Aloe vera- och Perfect Home-inredningsprodukter. Kaffe & laxsmörgås, glögg & jultårta.
Bönekvarten och Andliga samtal: Olars kyrka, svenska sidan, ti 29.11. Bönekvarten kl. 18.30 erbjuder en möjlighet till stillhet och bön inför Gud. Den räcker ca 20 min. och innebär förbön för de närvarande och deras anhöriga, bön för kyrkan och för hela världen blandad med tystnad och psalmsång. Andliga samtal kl. 19-20. Vi samtal om den kristna trons betydelse i människans liv. Ledare för båda grupperna är Roger Rönnberg.
Diakonin tar emot nya yllesockor: Vi samlar in nya yllesockor för vuxna och ger dem vidare åt mindre bemedlade. Sockorna tas emot på Kyrktian, Kyrkog. 10, må-fre kl. 9-15. Mer info: Nina Wallenius, 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi
Diskussionsgruppen "Dystra landskap": Olars kyrka, svenska sidan, må 28.11 kl. 13-15, Wallenius.
Samlingar för seniorer & daglediga kl. 13-15: Köklax kapell ti 29.11, Södris kapell on 30.11 (ta gärna med en namnlös julklapp, värde max 5 €), Karabacka kapell to 1.12.
Se också adventsbilagan i detta nummer av Kyrkpressen!

före den 12.12 till: catherine.granlund@evl.fi, tfn 050 439 3208 eller Karin Nordberg, tfn 050 343 6885. Du kan också bli kvar och städa undan efteråt. Vi gör julglädjen tillsammans. Välkommen!
Arr Grankulla sv. frs och Grankulla Metodistförsamling

GRANKULLA

To 24.11 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.
Fr 25.11 kl.18 Andakt: för ungdomar i kolumbariet, Marlen Talus-Puzesh och Heli Peitsalo.
Kl. 18.30 Lekkväll: för ungdomar i Klubb 97, Marlen Talus-Puzesh.
Lö 26.11 kl.11-13 Adventsbasar till förmån för diakoni och mission: i Grankulla kyrka. Fina handarbeten, julpynt, hand-stöpta ljus, bakverk - salt och sött, lotterier mm.
I caféet serveras julgröt och kaffe. Arr. Grankulla svenska kyrkoförening och Grankulla svenska församling.
Kl. 19 MYSIS-kväll: för unga vuxna i Sebastos.
Sö 27.11 kl.12 Högmässa: Daniel Nyberg, Ulrik Sandell, Barbro Smeds, Heli Peitsalo, damkören Grazia medverkar. Kyrkkaffe i övre salen.
Ti 29.11 kl.9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30-11 Diakonimottagning och brötdelning.
Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos, Catherine Granlund.
Kl. 18 Damkören Grazia: i övre brasrummet, Heli Peitsalo.
On 30.11 kl. 13.30 Kyrkosyfoörening: i övre brasrummet.
Kl. 18.30 Meditativ andakt med taizésånger: i kyrkan (sångövning kl.18). Arla Nykvist, Carola Tonberg-Skogström, Heli Peitsalo.

To 1.12 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.
De ensamma knytkalasjul: firas på juldagen, söndagen den 25.12 cirka kl. 14-17. Vi äter och sjunger i kyrkans övre sal på Kavallivägen 3. Kom gärna med redan kl. 13 och duka. Anm.

KYRKSLÄTT
Effa på Lyan för åk 3-4: fredagar kl. 13-16 Prästgårdsbacken 2. Info: Janne Strömberg, 0400 828 547.
Adventsbasar: lö 26.11 kl. 10-13 på församlingshemmet. Försäljning av bakverk, handarbeten, saker med "patina" mm.
Familjemässa på första advent: sö 27.11 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Nya psalmboken tas i bruk. Kyrkkaffe i prästgården efter mässan. Välkomna. Höglund, Stråhlman, Joki.
Sång och bön i koret: må 28.11 kl. 18.30 i Kyrkslätt kyrka.
Billjard & Chill för ungdomar i åk 7 och äldre: onsdagar kl. 15-17 på Hörnan
"Imagine Christmas" julturné: on 30.11 kl. 19 i Kyrkslätt kyrka. Julkonsert med Mikael Svarvar, Tomas och Maria Höglund med dotter Ellen. Programblad 10/15 euro vid dörren.
Julpyssel på Hörnan: on 7.12 kl. 13-19, alla med, från ung till gammal. Kom för den tid som passar dig.
Diakoniosoppa för mindre bemedlade: måndagar och torsdagar kl. 11.30-12.30 i församlingshemmet.
Kyrkoherdeämberöbet öppet må-ta to kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS
Sö 27.11: 1:a advent, högmässa kl 11 i SvH, Kim Rantala, Anna Arola
Ti 29.11: Mammor, pappor och barn kl 10 i SvG
Ti 29.11: Tisdagsklubben kl 13.30-15.30 SvG
Ons 30.11: Diakonikretsen kl 13, Drömmar och förväntningar i advent, Hanne von Weissenberg
Ons 30.11: Familjegruppen Fam-mis kl 15.30-17.30 SvG

VANDA
Festmässa i advent: sö. 27.11 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. M. Fagerudd, K. Andersson, A. Ekberg och Tapio Paavilainen, trumpet.
Barnens julandakt: må. 28.11 kl. 9.30 i Kartanonkosken päiväkot, Tilkuv. 5.
Barnens julandakt: ons. 30.11 kl. 9.45 i S:t Martins kapell, Strömfårav. 1.
Allsång: ons. 30.11 kl. 14.30 i Folkhälsanhuset, Vallmovägen 28, med Gunnar Weckström och Nina Fogelberg.
Kansliet: stängt to. 1.12 p.g.a. personalens utbildning.
Församlingens julfest: i Prostgården 4.12 efter högmässa. Julmat och familjärt musikprogram. Frivillig avgift. Begränsat antal platser, de 80 första ryms med. Anmälan senast 25.11 tfn 09 830 6262 eller per e-post: vandasvenska@evl.fi

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA Högmässa/gudstjänst sö 27.11: Kl. 10 Ekenäs kyrka. Festhögmässa, Lindström, Burgmann, Nygård, kyrkokören.
Kl. 10 Bromarvs kyrka. Mässa för hela familjen, Westerholm, Lindroos.
Kl. 12 Tenala kyrka. Mässa för hela

KUNGÖRELSE

KYRKAN I ESBO

Esbo kyrkliga samfällighet

KUNGÖRELSE

Nedan nämnda familjegravar på Esbo kyrkliga samfällighets begravningsplatser har inte blivit iståndsatta trots uttrycklig uppmaning av gemensamma kyrkorådet. Denna uppmaning att iståndsätta gravarna har delgetts gravrättsinnehavaren med ett brev eller med en kungörelse i tidningarna 12.11.2015 och med ett på vederbörande gravar utsatt meddelande. Direktören för fastighetssektorn i Esbo kyrkliga samfällighet har i enlighet med gemensamma kyrkorådets delegeringsbeslut 7.9.2016 och 8.9.2016 beslutat förklara gravrätten till nedan nämnda gravar förverkad och att gravarna återgår i Esbo kyrkliga samfällighets besittning.

| PÅ KAPELLETS BEGRAVNINGSPLATS | PÅ KYRKANS BEGRAVNINGSPLATS |
|--------------------------------|---------------------------------|
| Avdelning C: 22, 96, 204, 278 | Avdelning D: 116, 148, 159, 267 |
| Avdelning E: 119, 145 | Avdelning F: 140 |
| Avdelning G: 183 | Avdelning G: 103, 135 |
| Avdelning H: 124 | Avdelning I: 43 |
| Avdelning I: 99, 104, 119, 135 | Avdelning T: 84 |
| Avdelning L: 4 | Avdelning U: 28, 144, 171 |
| Avdelning M: 145-146 | Avdelning W: 58 |
| Avdelning O: 73 | Avdelning X: 91, 173 |
| Avdelning P: 215 | Avdelning Z: 77 |
| Avdelning D1: 63 | Avdelning Å: 234 |
| Avdelning A1: 12.4 | |

Samtidigt meddelar direktören för fastighetssektorn att gravvårdar eller andra konstruktioner och lösa föremål på gravarna övergår med stöd av begravningslagen 14 § till församlingen utan vederlag, ifall innehavaren av gravrätten inte har avlägsnat dem inom sex månader från att gravrätten har upphört. Innan gravvårderna avlägsnas skall gravrättsinnehavaren ta kontakt med Esbo kyrkliga samfällighets gravkontor för att försäkra sig om att det inte har fattats beslut om att gravvårderna skall bevaras, i vilket fall den inte får avlägsnas.

Rättelseyrkan riktad till gemensamma kyrkorådet får lämnas in av den som beslutet gäller eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. Rättelseyrkandet skall framställas inom 14 dagar och adresseras till gemensamma kyrkorådet, PB 200, 02771 Esbo. Ett fullständigt protokollsutdrag, som behövs för rättelseyrkandet, fäs i Esbo kyrkliga samfällighets ämbetsverk tfn 09 80 501.

Ärendet har delgetts idag också med en på vederbörande gravar utsatt kungörelse.

I Esbo 24.11.2016

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Finlandssvenskt par med fast inkomst önskar hyra 1:a eller 2:a i Stockholm med närområde fr.o.m. senast slutet av februari. Tel: (+46)073-3327021 Ronja eller (+358)040-5069655 Johan.

25-årig kvinnlig doktorand vid Uni söker etta i Rödbergen/ Ulrikasborg/ Eira fr.o.m. 1.1.2017. Hyra: ca. 700€. Tfn: 0417013070

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 må-to 9-12.

Uthyrer i Esbo en liten trerummare 1.12.2016-31.8.2017, ev. längre. Svar till outisan@hotmail.com, 0405096121

På Timmermansg.29 i Vasa uthyrer 2r+k+bastu(55m2)+bilpl.fr.o.m. 1.1.2017. Inga husdjur, ej rökare. Förfrågn. 0400-562216

Radhusetta i Jeppo med litet kök, nära centrum. Tel. 045-3310350

DIVERSE

Familj i Notudden i Esbo söker barnskötare 25-30 timmar i veckan från och med december. Tel: 0408325265

PÅ GÅNG

Mikael Svarvar, Maria och Tomas Höglund är ute på julturné. På sidan 12 kan du läsa mer om turnén och en intervju med Maria Höglund. Trion uppträder på följande platser: 27.11 kl. 18 Björneborg svenska samskola 30.11 kl. 19 Kyrkslätt kyrka 1.12 kl. 19 Esbo domkyrka 2.12 kl. 19 Andreaskyrkan i Helsingfors 3.12 kl. 19 Sibbo kyrka 7.12 kl. 19 Karleby sockenkyrka 8.12 kl. 19 Jakobstads kyrka 9.12 kl. 19 Korsholm kyrka 10.12 kl. 19 Munsala kyrka 11.12 kl. 18 Närpes kyrka

Jazzsångerskan **Mariah Hortans** och gitarristen **Mathias Sandberg** är också ute på sin traditionella julturné. Deras musik som kan beskrivas som lugn, mysig, tradi-

Karakaffe

I Kvevlax församling har man under flera år ordnat "karakaffe" varannan torsdag under vår- och höstsäsongen.

Tillfället börjar kl. 9.15 med att vi avnjuter kaffe och smörgås.

Programmet kan bestå av presentation av en nyutkommen bok, information om hörselhjälpmedel, trafikskydd, besök på båtmuseum eller ortens bagerier och gym med mera.

Ibland håller någon av deltagarna eget program, ibland sjunger vi, eller så läser vi ur någon bok.

Vårsäsongen avslutas vanligtvis med en utflykt till en villa eller i naturen. Då har vi kaffekorg och grillkorg med. Likadant är det när höstsäsongen inleds - ut i naturen!

Bilden visar vårt besök till en villa i början av oktober i år när vi avnjöt grillkorg.

Mera "karar" har rum, kom med! Ledare för gruppen är **Svante Nylund**.

ALF BURMAN



I MIN FÖRSAMLING

KARAGRUPPEN I Kvevlax församling på skogs- och grillutflykt i oktober.

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.



tionell vokaljazz framförs live med endast en röst och en gitarr. Musiken som framförs på svenska, finska och engelska består av allt från klassiska julverk av Sibelius, Händel och Schubert till Christmas Carols och traditionella nordiska julsånger. All musik har omarrangerats med de sköna harmonier, svängiga rytmer och melodiska improvisationer duon gjort sig känd för.

Duon uppträder bland annat på följande platser:

4.12 kl 17.00 Svenska Klubben, Tammerfors
5.12 kl 18.00 Restaurang Haltia, Esbo
10.12 kl 19.00 Kaisankoti, Esbo
11.12 kl 19.00 Pyttis kyrka, Pyttis
12.12 kl 18.00 Kymi kyrka, Kotka
13.12 kl 13.30 Sellosalen, Esbo
14.12 kl 17.00 Restaurang Kuninkaanlohet, Vanda
15.12 kl 19.30 Pernå kyrka, Pernå
16.12 kl 18.00 Restaurang Äminnegård, Äminnefors
17.12 kl 18.00 Villa Lande, Kimito
19.12 kl 18.00 Joutjärvi kyrka, Lahtis
20.12 kl 19.00 Brändö kyrka, Vasa
29.12 kl 17.00 Tempelplatsens kyrka, Helsingfors
30.12 kl 19.00 S:t Lars kyrka, Vanda

**HÄLSOPRODUKTER OCH
MEDICINSKA STÖDSTRUMPOR
SOM ANVÄNDS AV PROFFSEN**

PÅ JOBBET, FRITIDEN OCH RESOR
DIREKT FRÅN IMPORTÖREN

NapraRehab

Simhallsvägen 2, 64230 Närpes
tel. 06 - 2243 622, fax 06 - 2243 662
www.napra-rehab.fi, info@napra-rehab.fi

Följ våra kampanjer på facebook
FACEBOOK.COM/NAPRAREHAB

DEN FINASTE JULGÅVAN

En skir ängel med nätta vingar.

Beställ enkelt i vår webshop eller ring 018-22130 för personlig service.

Smycket levereras i en fin ask, om så önskas även presentinslagen. Leverans inom 4 dagar.

GRATIS FRAKT till Kyrkpressens läsare!

Ange rabattkoden KP då du gör din beställning. Erbjudandet är giltigt t.o.m. 31.12.2016

HANDGJORDA KVALITETSSMYCKEN FRÅN ÅLAND

INFO & WEBSHOP | GULDVIVA.COM

GULDVIVA™

Ängeln
inklusive kedja

Endast 59 €

925 sterlingsilver (nickelfritt)



INKAST AMANDA AUDAS-KASS

Bedrövade kameler



OM MAN har jobbat hårt under hösten så förtjänar man att få åka till Thailand några veckor kring jul. Om man har haft mycket på gång hela terminen är man värd en avslappnande Lapplandsresa över nyår. De pengar man själv har tjänat ihop genom hårt arbete har man faktiskt rätt att använda precis som man själv vill. Förtjänar. Värd. Rätt.

JAG HAR så enormt svårt med den attityden, allra svårast de gånger jag ser den hos mig själv. Skulle jag någonsin kunna se ett svältande barn i ögonen och säga att jag ju nog förtjänar min julresa till ett varmare land på andra sidan jorden? Skulle jag våga säga åt en ensamstående fyrbarnsmamma att jag minsann är värd min avkopplande nyårshelg i fjällen? Skulle jag tackas säga åt den arbetslösa att jag faktiskt har rätt att göra precis vad jag själv vill med de pengar jag har jobbat ihop?

Hoppas inte. Jag hoppas att skammen skulle komma emot, för i det här fallet är skammen mer än berättigad. Faktum är ju att nästan alla människor i den här världen jobbar betydligt hårdare än jag för betydligt mindre utdelning och när jag påminner mig själv om det känns ord som förtjänar, värd och rätt att väldigt, väldigt små. Och väldigt, väldigt missvisande.

DÄRFÖR VÄLJER jag att se den lyx jag unnar mig själv som just precis lyx och inte som en mänsklig rättighet, trots att lyx åtminstone i min bok är ett ord som är betydligt fulare än de där andra orden. Därför väljer jag att bita mig själv i tungan när jag är på vippen att säga att jag behöver något om det sanna ordet är att jag vill ha det.

Jesus sa en gång att det är lättare för en kamel att komma in genom ett nålsöga än för en rik att komma in i Guds rike. Strax innan hade han uppmuntrat den rike ynglingen att sälja allt denne hade och ge pengarna till de fattiga, varpå den rike gick sin väg bedrövad. För han ägde mycket.

Jag tror att jag börjar ana vad Jesus menade. Och jag anar – tyvärr – mer än väl hur den rike ynglingen kände sig när han gick sin väg. Ofta tänker jag att jag är tacksam över att min lön inte är större än den är, för jag vill inte ha mer pengar att missbruka. Jag vill inte göra mitt nålsöga ännu mindre, alla vi kameler vet att det är trångt nog som det är.

Och varje gång jag tänker det så landar jag till sist i Jesu nådefulla famn. Han finns till för just oss bedrövade. Inte har vi ju förtjänat Jesus hellet. Inte är vi värda honom och inte har vi någon rätt till honom. Han kom ändå. Och han gav oss allt. Oss bedrövade kameler.

Amanda Audas-Kass är lärare i modersmål och bloggare.

FRAMTID KCSA

Inga synergier om Borgå stift isolerar sig

Thomas Rosenberg diskuterar i sitt Inkast (KP 17.11) framtidskommitténs rapport och förslaget att lägga ned KCSA och överföra en del av personalen till domkapitlet i Borgå. Det är bra att han tar upp frågan om kyrkans framtida organisation, men eftersom han enligt egen utsago inte ens har läst rapporten, och dessutom inte verkar känna till varken fakta eller KCSA:s verksamhet, är det skäl att något modifiera den bild han ger.

Thomas Rosenberg känner uppenbarligen inte till historiska fakta, då han påstår att vi nu borde återgå till läget före den nuvarande konstruktionen med KCSA, och istället koncentrera de svenska resurserna till Borgå. Faktum är att det svenska riksskyrkliga arbetet alltid har funnits i Helsingfors. Det gäller KCSA:s föregångare Stiftsrådet och före det Församlingsförbundet.

Orsaken är enkel. Det handlar om livsviktiga kontakter till riksskyrkan och att utnytt-

”Det handlar om livsviktiga kontakter till riksskyrkan och att utnyttja tillbudsstående resurser på bästa sätt.”

ja tillbudsstående resurser på bästa sätt. Låt mig ta ett exempel. Vår kommunikationsenhet samarbetar dagligen med sina finska kolleger och YLE kringnyheter, webbkommunikation och tv- och radioproduktion. Genom detta förfrande skapas en win-win-situation där vi tack vare samarbete, gemensam planering och synergieffekter får mera på svenska än om vi själva gjorde allt i en egen separat enhet i Borgå.

Samma sak gäller KCSA:s enhet för kyrkans verksamhet där de sakkunniga kan dra nytta av finska kollegers planering, erfarenhet och kunskap och så göra mycket mera för det finlandssvenska kyrkliga livet än om de vore placerade i Borgå.

Andra aktörer har också av samma anledningar en liknande organisation. Kommunförbundet har en svensk avdelning i samma hus som den finska. Utbildningsstyrelsen har en svensk enhet och Finska Missionssällskapet har en svensk sektion för att nämna några exempel.

Rosenberg har givetvis sin fulla rätt att tänka både fritt och högt samt skriva vad han önskar, men trovärdigheten skulle vara avsevärt högre om han hade läst rapporten, bemödat sig om att ta reda på fakta och därtill tänkt till ett par gånger innan fingrarna började löpa över tangentbordet.

Frågan om det svenska riksskyrkliga arbetet handlar inte om ”fatal brist på

självförtroende”, och ”splittrande av resurser för att kunna dricka kaffe i Helsingfors” som Rosenberg raljant uttrycker det. Vi är nog betydligt mera seriösa än så. Den nuvarande modellen garanterar faktiskt det som Rosenberg själv efterlyser, nämligen ett maximalt utnyttjande av de resurser vi har för svenskt kyrkligt arbete. Och den konsolidering som han efterlyser fungerar redan genom ett bra och nära samarbete mellan domkapitlet och KCSA.

Vill man däremot gå in för Rosenbergs organisatoriska modell och samla allt på postadress 06100, så blir resultatet en starkare autonomi, men på handeln kommer ett isolerat och både ekonomiskt och personellt mera resurssvagt svenskspråkigt kyrkligt arbete. Och det är väl knappast det som är målet?

SIXTEN EKSTRAND
Direktor för KCSA

EUTANASI BIBELN

Nej till dödshjälp!

Livet är en Guds gåva som skall förvaltas väl. ”Och Gud skapade människan till sin avbild, till man och kvinna skapade han dem.” (1 Mos. 27).

Därför är det också han som ensam är Herre över liv och död. Inte människan. Det står också skrivet i Psaltaren 139:16: ”Dina ögon såg mig när jag ännu var ett outvecklat foster. Alla mina dagar blev skrivna i din bok (livets bok), de var bestämda innan någon av dem hade kommit.”

Min hustru och jag har haft förmånen att under många år besöka människor på olika inrättningar, där de bor på grund av ålder eller är intagna för vård. Vi brukar samtala med dem, be och sjunga för dem, vilket har gett dem och oss mycken livskvalitet.

Alla dessa och vi själva får vara trygga i vissheten om att Herren har hand om alla våra dagars tal. Det är han som är Herre över liv och död. Inte människan.

RUNE FANT
Korsholm

GUD PUNKTERAR

Ber Gud faktiskt om tillåtelse?

I KP Nr 42 skriver Sofia Torvalds i ett litet inlägg, som heter ”På tvären” med utgångspunkt från en anekdot, om hur mycket lättare det skulle vara i livet om Gud skulle punktera våra bölder utan förvarning och tillåtelse, han skulle bara operera. Men nej, Gud gör inte så, han frågar om lov: tillåter du mig att skära? Det kommer att göra ont, men sedan blir det bättre. ”Och jag tvekar”, skriver Sofia T, ”hur ofta har jag inte smugit mig hem från mottagningen med bölden kvar? Vi skär upp den nästa vecka. Eller nästa år, Gud, kan vi ta det när jag mår litet bättre?”

För mig är det en fantastisk tanke, att Gud skulle fråga oss om lov om han får punktera våra bölder. Gör hen faktiskt det? Står det inte någonstans,

att ”I veten icke dagen eller stunden när eder Herre kommer”. Eller har jag fel? Vad är det jag har missförstått? Och jag tror, att den dagen aldrig kommer när jag vågar säga, nu får du sticka hål på bölden, jag är redo, nu mår jag tillräckligt bra. Gör det nu!

Men om Herren bara kom och överraskade mig, vad skulle då hända? Skulle jag då säga, tack för att du kom, du hade aldrig fått komma om du först hade bett mig om lov, men tack att du kom, det gjorde så ont, men tack!

SIV FAGERLUND
Pargas

SVAR:
Först vill jag säga: tack Siv, för att du tagit min text på allvar.

Det är alltid knepigt med metaforer, eftersom vi kan tolka dem på så olika sätt. När jag skrev om ”bölder” tänkte jag på det som vi med religiöst språk kallar ”synder”: alltså saker vi gör/inte gör trots att vi kanske känner på oss att det är fel. Men jag tänkte också på att jag ibland – mot bättre vetande – väljer bort Gud i min vardag.

Gud tvingar mig inte att vara generös eller vänlig. När jag står vid butikskassan med ännu ett onödigt plagg i handen sliter han inte bankkortet ur min hand och lägger in pengar i Röda Korsets bössa i stället. Det är jag som måste välja att vilja göra det som jag tror är rätt – och be om hjälp för att klara det.

SOFIA TORVALDS

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

Äktenskaps kursen start: 9.2
Gå på **date** med din partner den här våren!

Sju torsdagkvällar med mat, korta föredrag och goda samtal med din partner. **Friskvård för relationen.** Hur bygger man en stark och härlig, livslång relation? För gifta par i alla åldrar. Kostnad för maten är 40€/par. Café Torpet, Köpingsvägen 48 i Helsingfors. Torsdagar 9 feb-30 mars, kl 18.30. **Tips:** Varför inte ge bort kursen som julklapp till nåt par du känner?


www.petrusforsamling.net

Lycka till på färden nya psalmboken!

Det har varit roligt att
jobba med dig! Hoppas
du hittar många sjungande
kompisar ute i världen!

Vi som jobbar på Fontana Media

Första advent tas psalmboks-
tillägget med 147 nya psalmer
officiellt i bruk!

 Gilla Fontana Media på Facebook –
håll dig uppdaterad om våra boknyheter!

Köp din egen psalmbok hos Fontana Media!

Det finns tre olika utgåvor av de nya
psalmerna: en grön melodipsalmbok,
en melodipsalmbok med omslag i fyrfärg
samt endast tillägget *Sång i Guds värld*.

